

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH PROTI MAJETKU

Autor práce: Jan Vítkovský

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jozef Bandžak, Ph. D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Jozefu Bandžakovi, Ph.D., za cenné rady a připomínky. Také děkuji PhDr. Lence Havelkové za metodické vedení práce.

ABSTRAKT

VÍTKOVSKÝ, J. *Řízení o přestupcích proti majetku: Bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2012. 67 s.
Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

Klíčová slova: přestupek proti majetku, zákon o přestupcích, řízení o přestupku, správní řád, sankce.

Práce analyzuje řízení o přestupku proti majetku v teoretické rovině od postupu práce policistů na místě, vyřízení pokuty v blokovém řízení až po samotný postup správního orgánu v tomto řízení. Jsou zde rozebrány také praktické zkušenosti s celým procesem. V práci jsou zkoumány teoretické i praktické postupy orgánu policie a správního orgánu v řízení o přestupku, dodržování základních zásad včetně dodržování etického kodexu úředních osob a komparace s trestním řízením. Práce shrnuje nedostatky v samotném systému a dále skutečnosti, které by se daly využít do budoucna v praxi. Samotný výzkum v této bakalářské práci je zaměřen na spokojenost a zkušenost veřejnosti s přestupkovým jednáním a procesem řízení o přestupku a jeho výsledek poukazuje mimo jiné i na možnost zpřísnění sankcí v řízení o přestupcích nebo postih v trestním řízení za recidivu přestupkového jednání.

ABSTRACT

VÍTKOVSKÝ, J. *Proceedings of property offences: Bachelor thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2012. 67 p.

Supervisor: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

Key words: offence against property, Offences Law, proceedings for an offence, Administrative Code, sanctions

The bachelor thesis analyses the proceedings about an offence against property in a theoretical level from the police work at the scene, settling a fine on the spot up to the administrative procedure itself in such proceedings. There is also detailed practical experience with the whole process. There are analysed theoretical as well as practical procedures of the police body and administrative authority, keeping basic rules including compliance with the code of ethics of officials and comparison with a criminal trial. The thesis sums up failures in the system itself, and facts which might be used in practice in the future. The research of this bachelor work itself is focused on the satisfaction and public's experience with offence conduct and with the offence procedure, and its result also refers among others to the possibility of tightening sanctions in the proceedings for an offence, or crime penalty for recidivism of offence conduct.

OBSAH

ÚVOD.....	7
1 CÍL A METODIKA PRÁCE.....	8
2 PREVENCE A INFORMOVANOST	9
3 PŘESTUPKOVÉ JEDNÁNÍ	12
3.1 POJEM PŘESTUPKU	12
3.2 SKUTKOVÁ PODSTATA PŘESTUPKU	13
3.3 SANKCE.....	15
3.4 JEDNÁNÍ PŘESTUPCE OBECNĚ	16
3.5 ZÁKLADNÍ ZÁSADY	17
4 KOMPARACE S TRESTNÍM ŘÍZENÍM	24
5 ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH.....	29
5.1 INSTITUCIONÁLNÍ VYMEZENÍ PŮSOBNOSTI	30
5.2 PŘÍSLUŠNOST.....	31
5.3 MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOST.....	32
5.4 SOUČINNOST	34
5.5 DORUČOVÁNÍ	35
5.6 ÚČASTNÍCI ŘÍZENÍ	37
5.7 ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ.....	39
5.8 ÚSTNÍ JEDNÁNÍ	41
5.9 VÝROK ROZHODNUTÍ	42
5.10 ROZHODNUTÍ.....	45
5.11 ZASTAVENÍ ŘÍZENÍ.....	48
5.12 NÁHRADA NÁKLADŮ ŘÍZENÍ	49
5.13 ODVOLACÍ ŘÍZENÍ.....	50
5.14 PŘEZKUMNÉ ŘÍZENÍ	53
6 NÁVAZNOST NA TRESTNÍ ŘÍZENÍ.....	56
6.1 VYMAHATELNOST SANKCÍ.....	57
7 PRŮZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ	58
7.1 ROZBOR DOTAZNÍKU	60
ZÁVĚR	65
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	68
SEZNAM PŘÍLOH.....	70
PŘÍLOHA I.....	71
PŘÍLOHA II.....	73

ÚVOD

Přestupky proti majetku patří v dnešní době mezi nejčastěji páchané přestupky vůbec a společnost velmi obtěžují. Na druhou stranu lidé, pokud se jich přestupkové jednání přímo nedotýká jako poškozených, nechtějí o tomto jednání ani slyšet a odmítají svědčit proti pachateli, jen aby nemuseli nikam chodit. Tímto a jiným jednáním vzniká problém objasnění, respektive usvědčení pachatele přestupku při jeho protiprávním jednání a tito pachatelé pokračují v tomto jednání bez obavy, že budou potrestáni. Také ukládané sankce jsou mnohdy v přímém nepoměru k závažnosti spáchaného jednání. V této bakalářské práci bude řešen problém celého řízení o přestupcích a jeho možného zjednodušení pro využití v praxi. Dále bude toto řízení porovnáno s trestním řízením ve zkráceném přípravném řízení a možné aplikace určitých prvků do řízení o přestupcích. Prevence a informovanost veřejnosti o sankcích za spáchané přestupky bude taktéž rozebrána pro budoucí využití v praxi, neboť při mém každodenním styku s občany a řešením jejich problému jsou tito často dezinformováni, a i když jim je ve stručnosti vysvětlen postup orgánu policie v řízení o přestupku a projednání věci na přestupkové komisi správního orgánu s rozšířenou působností, ptají se znovu na stejnou věc, anebo raději odejdou, než aby si vše nechali do detailu vysvětlit, jen aby nevypadali hloupě. Dalším problémem je nedostavování se pachatelů k přestupkové komisi, aby mohla být věc projednána, čímž se promlčí doba spáchání přestupku, neboť správní orgán nestihne projednat věc v zákonem stanovené lhůtě. Dalším problémem je občanské soudní řízení, ke kterému dochází v souvislosti s náhradou vzniklé škody při spáchání majetkového přestupku. Poškozeným je ve správním řízení dáno za pravdu a pachateli je uložena sankce a náhrada vzniklé škody, ale znalí pachatelé škodu v mnoha případech neuhradí, a proto je vynucována v občanském soudním řízení, které zpravidla trvá delší dobu a poškozené zatěžuje průtahy. Všemi postupy v řízení o přestupcích jsou občané bezprostředně dotčeni zejména délkou řízení, ačkoliv by tomu tak být nemuselo, což bude popsáno níže v jednotlivých kapitolách, kdy základními cíly jsou prevence a informovanost veřejnosti, zjednodušení procesů orgánů policie a správních orgánů a soudů v komparaci s trestním řízením a aplikace některých prvků do řízení správního.

1 CÍL A METODIKA PRÁCE

Problematika řízení o přestupcích nejen proti majetku je v mnoha směrech komplikovaná a názory na samotné projednání přestupků se liší. V této bakalářské práci je hlavním cílem zjistit zjednodušení jednotlivých procesů na základě vlastních zkušeností z praxe za využití odborné literatury, zejména navrhnout možnosti změny zákona o přestupcích ve smyslu využití obdobného systému jako v trestním řízení ve zkrácené formě tak, aby byl přestupce za své jednání potrestán.

Poukázáno je zde i na připravovanou úpravu zákona o přestupcích, který hovoří o tzv. modelu třikrát a dost a ten je v práci i rozebrán. Zrychlení a zjednodušení samotného procesu je dalším záměrem práce. V práci budou analyzovány preventivní opatření před pácháním majetkových přestupků a jejich využívání v řízení o přestupcích. V práci bude následně popsán a zhodnocen systém vymáhání sankcí, a to pokut v blokovém řízení, sankcí u správního orgánu a vymahatelnost náhrady vzniklé škody u soudu.

Vedlejším, ale neméně důležitým, cílem je průzkum veřejného mínění k problematice přestupkového jednání, současný postup orgánů policie a správních orgánů při jejich projednání a vyjádření souhlasu či nesouhlasu občanů s navrhovanými úpravami v zákoně. Průzkum je v této práci statisticky analyzován a je učiněn závěr, respektive konstatování o jeho účinnosti, pokud by byl zaveden do praxe.

Na závěr bude v práci zhodnocen celkový dojem a výstup z procesu řízení o přestupcích proti majetku v jeho jednotlivých stádiích tak, je v práci rozebírán.

2 PREVENCE A INFORMOVANOST

Obor „prevence kriminality“ čili „prevence způsobu chování, kterým jsou porušovány normy trestního práva“ je oborem poměrně mladým, v němž se teprve hledají nejlepší a nejefektivnější způsoby získávání, třídění a následného předávání poznatků posluchačům.

Jednou z frekventovaných oblastí prevence je v současnosti „všeobecná prevence kriminality na základních školách“, která je velmi důležitá nejen proto, že se jedná o významný druh pomoci mládeži, mnohdy tápající na pomyslném životním a společenském startu, ale mimo jiné i proto, že podle policejních statistik neustále narůstá delikvence dětí mladšího školního věku a pubescentů, čili žáků mladších patnácti let.

Přednáškám na dané téma se ve školách nevěnují dlouhodobě pouze učitelé během hodin občanské výchovy, ale též i strážníci městských policií a státní policisté.

Ti druzí mají, oproti učitelům, při hodinách prevence kriminality nespornou výhodu v tom, že mnohé z přednášeného si v ulicích měst prožili doslova „na vlastní kůži“ a mohou tak být pro své posluchače dostatečně věrohodní. Učitelé naproti tomu obvykle dokážou převzatou látku před třídou lépe „prodat“. Z výše uvedených důvodů bude určitě ku prospěchu věci, budou-li dotyční školitelé spolu co nejvíce komunikovat a předávat si vzájemně zkušenosti.

Učitelé, strážníci ani policisté však nemají žádné osnovy ani příručky, které by při svých přednáškách, věnovaných výše uvedenému tématu, mohli použít či z nich vycházet, alespoň na počátku preventivních opatření.¹

Vzhledem k tomu, že informovanost veřejnosti o tom, jak je vedeno řízení o přestupcích, je dle mého názoru nízká nebo nesprávná, bude tato kapitola věnována prevenci a informovanosti veřejnosti.

Občané jsou denně zaplavováni informacemi o protiprávním jednání nejen z médií a společně se o těchto skutečích baví se svým okolím. Většina z nich si ale neuvědomuje, že již jejich samotná obezřetnost přispívá k prevenci před spácháním majetkového deliktu. Většina občanů Občanský zákoník zná jen dle jeho názvu, a proto ani neví, že se v něm v § 415 hovoří: „Každý je povinen si počínat tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí.“². Toto ustanovení

¹ ULOŽ.TO. Soubor PDF, [online]. 2012 [cit. 2012-7-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.ulozto.cz/xrMbDZ7/kriminalita-mladeze-pdf>>.

² ANAG. Zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník a základní občanskoprávní předpisy, *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2008, 6. vydání, s. 60.

jasně říká, že by si lidé měli dávat pozor na své věci a počínat si tak, aby jim tyto věci nebyly odcizeny nebo poškozeny. Většinou tomu ale tak není a pak jsou občané překvapení, že jim z odemčeného vozidla byl odcizen fotoaparát, peníze a jiné osobní věci. Informovanost veřejnosti o obecně závazných pravidlech chování obsažených v mnoha normách je důležitá, protože pokud je člověk informovaný, tak si i dá pozor na své věci a tudíž provádí prevenci sám a zamezuje protiprávnímu jednání. Dodržování určitých, normami stanovených, pravidel je základem fungování demokracie, kterou si občané mnohdy vykládají spíše způsobem anarchistickým.

Základem prevence je dle mého názoru již samotná výchova člověka od útlého věku. Člověk je však ovlivňován mnoha jinými vnějšími faktory, jako je např. způsob jeho školních a mimoškolních aktivit, postavení mezi spolužáky, rozpoznávací schopnosti dobra a zla, respektu a jiné. Z těchto důvodů je prevence a informovanost ve školách jak ze strany rodičů a učitelů, tak ze strany policie a médií nepostradatelná. V dnešní uspěchané době, v době rozmachu informačních a technických pokroků a objevů, se lidé nevěnují tolik otázkám společného soužití, jak by asi měli. V minulosti měli lidé k sobě blíže, více si věřili, což se dnes tak zcela říci nedá. Vše souvisí se vším, tedy od základních principů přes jejich porušování až k sankcím.

Dobrou prevencí se dle mého názoru jeví i zavedení kamerových systémů v některých z našich obcí. Již samotné umístění kamer na veřejně přístupných místech má vliv na potencionálního pachatele přestupku nebo trestného činu. S tím souvisí i samotná identifikace osoby pachatele. Využití takového záznamu při spáchání přestupku proti majetku policistou na místě, respektive samotné zajištění důkazního prostředku pro budoucí potřebu v řízení o přestupku před správním orgánem nebo samotným orgánem policie, je velice důležité a často policisté takové důkazní prostředky nezajišťují s předpokladem, že záznam nebude potřeba z těchto důvodů:

- a) přestupek se nepodaří objasnit z důvodu špatné kvality záznamu,
- b) míra závažnosti spáchaného přestupku je nízká,
- c) policista je zajištěním takového záznamu u banálního přestupku více časově a pracovním vytížen,
- d) policista je zaneprázdněn jiným nápadem trestné činnosti.

Je nutné, aby policista využil všechny dostupné prostředky ke zjištění osoby pachatele přestupku. Za správného využití pravomocí podle zákona č. 273/2008 Sb.,

o Policii ČR³ a přestupkového zákona⁴, lze tyto důkazy využít i u jiných obdobných případů přestupkového jednání. Jedná se tedy i o pořízení fotografie zjištěného pachatele nebo obrazového a zvukového záznamu. Prof. JUDr. Miroslav Protivinský, DrSc. v jednom ze svých článků v Kriminolistickém sborníku, kde porovnává české a německé identifikační úkony, uvádí:

„Policisté musí tedy jasně rozlišovat mezi identifikačními úkony preventivními, tj. odvracejícími nebezpečí, a identifikačními úkony trestněprávními. *Jestliže osobě, které se má týkat policejní identifikační úkon, není zcela zřejmé, zda má opatření preventivní nebo represivní charakter, je věcí policejního útvaru, aby ji objasnil, z jakého titulu čili v jaké funkci bude proti ní jednat*, tj. zda podle ustanovení trestního řádu, nebo policejního zákona.“⁵

Z toho vyplývá, že za splnění podmínek zákona o Policii ČR lze využít při dokumentaci přestupku proti majetku i pořízení fotografie osoby pachatele pro účely využití ve správním řízení, ale i jako preventivní opatření.

---

³ SAGIT. Předpis č. 273/2008 Sb., [online]. 2008 [cit. 2012-7-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?sn=y&hledany=%DAZ+z%Elkona+o+Policii+%C8R&zdroj=sb08273&cd=3&typ=r>> ,

⁴ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011.

⁵ KRIMINALISTICKÝ SBORNÍK, 4/2007, KÚP Policie ČR, Tiskárna MV.

3 PŘESTUPKOVÉ JEDNÁNÍ

Pod pojmem přestupek si většina lidí vybaví určité jednání, které je protiprávní. Ve své praxi se často setkám s tím, že oznamovatel začne slovy: „Jdu podat trestní oznámení.“, ačkoliv následně uvedené skutečnosti nasvědčují tomu, že byl spáchán přestupek. To znamená, že právní podvědomí občanů tento rozdíl vlastně ani nezaznamenává. Rozdíl mezi přestupkem a trestným činem se musí oznamovateli vysvětlit a sdělit mu další postup policie ČR v této věci. Jak již bylo naznačeno v předchozí kapitole, informovanost občanů mimo jiné v základech trestního a přestupkového práva, by měla začínat v jejich výuce na základních školách.

„Přestupky bychom mohli, s určitou mírou nepřesnosti, označit za správní delikty pojmenované a kodifikované. Jejich „pojmenovanou souvisí s legislativním vymezením pojmu přestupku, jako správního deliktu svého druhu (zatímco u jiných správních deliktů jejich pojmové legislativní vymezení zpravidla chybí) a „kodifikovanost“ pak tím, že v rozhodující míře je právní úprava přestupků obsažena v uceleném zákoně, a mimo tento zákon jsou přestupky upraveny jen ve specifických případech.“⁶

3.1 POJEM PŘESTUPKU

„Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.“⁷

Dle zákona o přestupcích postačí zavinění z nedbalosti, pokud zákon výslovně nepožaduje zavinění úmyslné. U přestupků proti majetku je vyžadováno úmyslné zavinění, takže při zjišťování skutečností, zda k protiprávnímu jednání došlo či nikoliv, je nutno posoudit všechny zjištěné informace, zejména okolnosti, které vedly přestupce k tomuto jednání.

Jako příklady bych uvedl následující způsoby poškození skleněné výplně dveří:

Příklad 1: Opilý muž přijde před vchod panelového domu, kde se nachází jeho byt. Před vchodem ve své opilosti zakopne a v pádu ramenem rozbije skleněnou výplň vchodových dveří. Škoda je 2.500,-Kč ke škodě obyvatel domu. Tímto jednáním se

⁶ PRŮCHA, P., *Správní právo – obecná část*, 6. doplněné a aktualizované vydání, MU Brno: 2004, s. 327

⁷ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 17.

nedopustil přestupku proti majetku dle ust. § 50 odst. 1 písm. a) zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, jelikož muž nechtěl dveře poškodit např. ze vzteku apod. V tomto případě se jedná o škodní událost, kdy způsobenou škodu by měl muž nahradit, a v případě, že by tak neučinil, vlastníci nemovitosti by na něj mohli podat žalobu.

Příklad 2: Opilý muž jde z restaurace domů panelovou zástavbou a v hlavě se mu zmítají myšlenky o tom, jak dostane vynadáno od manželky, že zase přišel domů opilý. Pod tíhou těchto nelibých myšlenek muž ze vzteku rozbije skleněnou výplň vchodových dveří do jednoho z panelových domů. Tímto jednáním se již dopustil přestupku proti majetku dle ust. § 50 odst. 1 písm. a) zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, jelikož si chtěl ulevit a projevem jeho vůle pěstí rozbil sklo ve dveřích v hodnotě 2.500,-Kč, ke škodě obyvatel panelového domu. Muž tedy chtěl ulevit svému svědomí a úmyslně sklo rozbil.

3.2 SKUTKOVÁ PODSTATA PŘESTUPKU

Jako u trestných činů má přestupkové jednání skutkovou podstatu, což je vlastně souhrn typových znaků přestupku určitého druhu.

Skutková podstata přestupku:⁸

Skutková podstata - souhrn typových znaků přestupků urč. druhu;

1. *objekt* - zájmy společnosti chráněné zákonem:

- a) obecný - řádný výkon VS,
- b) druhový - společný urč. skupinám přestupků, základ pro systematiku zvl. části PřestZ,
- c) jednotlivý - konkrétní jednotlivý zájem. Fakultativním znakem je hmotný předmět útoku - jeho porušení je účinkem přestupku;

2. *objektivní stránka* - jednání a následek takového jednání - spojuje je příčinná

souvislost; jednání je projev vůle ve vnější realitě (konání i opomenutí); následek je porušení či ohrožení objektu (přestupky poruchové a ohrožovací); fakultativně místo a čas jednání - pro určení územní a časové působnosti zákona;

3. *subjekt* - pachatelem je FO, která svým jednáním uskutečnila všechny znaky

přestupku; deliktní způsobnost vázána na dosažení urč. rozumové a volní vyspělosti odpovídající urč. věku; podmínka věku (den po dni 15.

---

⁸ KRÍHA, J., VSJS – vybrané kapitoly – určeno pro posluchače BPC oboru VŠERS. o. p. s., s. 5 – 6.

narozenin; do 18 let - mladistvý) a přičetnosti (zachovaná schopnost volní a intelektuální; duševní porucha); za PO odpovídá osoba, která za ni jednala či měla jednat; výjimkou osoba požívající výsad a imunit dle zákona či MP >> exempce:

a) hmotněprávní - beztrestnost,

b) procesněprávní - nestíhatelnost - vztahuje se na prezidenta, poslance, senátory, soudce ÚS a osoby podle mez. smluv, kterými je ČR vázána a dále zčásti na vojáky, příslušníky BIS, soudce, policisty (jejich delikty se projednávají v rámci disciplinárního řízení); PřestZ postrádá

ustanovení o součinnosti a účastenství - když přešupek spáchá 2 a více osob, pak každá z těchto osob odpovídá samostatně;

4. *subjektivní stránka* - zavinění; postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon, že je třeba úmyslného.

Objektem u přešupeků proti majetku je z obecného hlediska samotný zájem chránit majetek každého z nás, aby nedošlo k jeho odcizení zničení apod. Z hlediska druhového jsou to charakteristické znaky společné pro určitou skupinu. Například krádeže prosté volně odložených věcí, nebo poškození majetku cizích osob ve volně přístupných prostorách, zatajování nálezů a přisvojení si jich apod. Konkrétním objektem je pak samotný zájem odcizit, poškodit, zpronevěřit apod. tu konkrétní věc, čímž je způsobena škoda jiné osobě.

Objektivní stránkou přešupeků proti majetku je jednání, kterým na základě projevu vůle ve vnější realitě, způsobíme následek jiné osobě, kdy mezi jednáním a následkem je příčinný vztah. Např. pachatel přešupeku proti majetku uchopí do svých rukou železnou tyč a rozbije s ní sklo u vozidla. Pachatel tedy z projevu své vůle za pomoci předmětu způsobil následek, tedy hmotnou škodu, na majetku jiného.

Subjektem, tedy pachatelem přešupeku proti majetku, musí být osoba starší 15 let, způsobilá k právním úkonům, tak jak je tomu u všech přešupeků. Rozdíly mezi pachatelem majetkových přešupeků jsou zpravidla dána jejich věkem, zkušeností s přešupekovým jednáním, tedy jejich celkovou psychickou vyspělostí a sociálním zařazením ve společnosti, který má vliv na jejich chování a způsob života.

U přešupeků proti majetku dle ust. § 50 odst. 1 písm. a) až c)⁹ je vyžadováno úmyslné jednání, tedy subjektivní stránka zavinění je úmysl např. věc odcizit,

---

⁹ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přešupecích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přešupecích k 1. 8. 2011, s. 28.

zpronevřit, poškodit, užít, přisvojit nálezem nebo věc na sebe převést, ačkoliv přestupce ví, že byla získána přestupkem spáchaným jinou osobou.

3.3 SANKCE

V přestupkovém řízení jsou ukládány sankce vyjmenované v zákoně o přestupcích za jednotlivé přestupky.

Jsou to tyto sankce:¹⁰

- a) napomenutí,
- b) pokuta (do 1 tis. Kč, v příkazním řízení až do 4 tis. Kč, pokud zvl. část či jiný zákon nestanoví sankci vyšší),
- c) zákaz činnosti (do 2 let, u mladistvých do jednoho roku),
- d) propadnutí věci (věc, která náleží pachateli a byla užita ke spáchání přestupku nebo byla nabyta přestupkem či výměnou za věc získanou přestupkem).

Správní orgán rozhodne o uložení sankce po posouzení všech okolností přestupku. Přestupky proti majetku lze vyřešit i v blokovém řízení na místě hlídkou Policie ČR, Obecní policie nebo příslušnými orgány (správní, určené tímto orgánem). Podmínky pro vyřízení přestupku proti majetku v blokovém řízení jsou taktéž upraveny v přestupkovém zákoně, a to v §§ 84 – 86¹¹.

V prvním odstavci § 84 se hovoří: „Přestupek lze projednat uložení pokuty v blokovém řízení, jestliže je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu (§ 13 odst. 2) zaplatit“.¹² To v praxi znamená, že pokud jsou tyto podmínky splněny u přestupku proti majetku, např. krádeže zboží v obchodním domě, může být věc projednána na místě v blokovém řízení. Další věcí je náhrada škody, kdy při výše uvedené krádeži v obchodním domě lze většinou zboží vrátit do obchodu. Když je věc poškozená nebo znehodnocená, tak se poškozený musí obrátit na soud, aby o náhradě škody rozhodl, pokud se nedomluví s pachatelem přestupku o náhradě škody mimo soudní řízení. Při banální krádeži v obchodním domě však tyto velké společnosti věc soudně nevymáhají, protože náklady s tím spojené a vymahatelnost náhrady škody po přestupci je často nákladnější (časově i finančně) a žaloba by byla neúčelná.

¹⁰ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 18,

¹¹ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 33,

¹² SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 33.

Pokud je věc vyřízena v blokovém řízení, tak se přestupce proti pokutě nemůže odvolat. V praxi se však může stát, že údajný přestupce raději na místě souhlasí s projednáním přestupku proti majetku a je ochoten zaplatit, jen aby měl vše z krku, ale policisté na místě věc dostatečně neprověří, tedy nezjistí všechny skutečnosti o spáchaném přestupku a přestupci se věc tzv. „rozleží v hlavě“ a zajde na policii ČR a s přestupkem nesouhlasí. Poté se věc musí opětovně prověřit v přezkumném řízení. To znamená, že by se měli vyslechnout všechny zúčastněné osoby a měla by se zhodnotit jejich výpověď ke spáchanému skutku, případně by se měly zajistit další důkazní prostředky, jako je např. záznam z kamerového systému. Po zhodnocení všech zjištěných skutečností orgán policie rozhodne, zda uložení pokuty v blokovém řízení bylo v souladu se zákonem, či nikoliv a postupuje podle toho ve věci dále.

Zákon o přestupcích dále hovoří o oprávněnosti uložení a vybírání pokut v blokovém řízení, kdy jsou to správní orgány, v jejichž působnosti je projednávání těchto přestupků a dále osoby jimi pověřené. Dále jsou to orgány určené tímto¹³ nebo jiným zákonem. Pro orgány policie ČR je ukládání a vybírání pokut v blokovém řízení u přestupků proti majetku upraveno v § 86 písm. a) zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů¹⁴.

3.4 JEDNÁNÍ PŘESTUPCE OBECNĚ

Jsou však současné sankce dosti účinné či nikoliv zůstává nezodpovězenou otázkou. Při spáchání majetkového přestupku, například krádeže zboží v obchodním domě, se zde nabízí otázka, zda je uložená sankce dostačující proto, aby již k dalšímu páchaní přestupkového jednání nedocházelo. Další otázkou je vymahatelnost sankce. Občan odcizí zboží v hodnotě 500,-Kč a policista mu na místě uloží pokutu v blokovém řízení ve výši 1.000,-Kč. Občan nemá u sebe finanční hotovost, a proto dostane blok na pokutu na místě nezaplacenou s tím, že tuto může uhradit do 15 dnů na PČR nebo na poštovním úřadu. Zběhlý přestupce samozřejmě pokutu nezplatí a páchá přestupkové jednání dále bez obavy postihu, pokaždé na jiném místě, aby při jeho dopadení orgán policie nezjistil pokračující jednání a nebyly zahájeny úkony v trestním řízení pro přečin „Krádež“. Další alternativou při přistižení pachatele při spáchání majetkového přestupku, tedy krádeže zboží, je zahájení řízení o přestupku, kdy orgán policie věc

¹³SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011,

¹⁴SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 33.

zaeviduje jako přestupek proti majetku dle § 50 odst. 1 písm. a) zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích¹⁵, ve znění pozdějších předpisů, a věc odešle správnímu orgánu obce s rozšířenou působností k dalšímu projednání. Problémem je v tomto případě samotné projednání věci a případná náhrada škody. Přestupce se na místě policistovi k věci vyjádří ústně nebo do protokolu o podání vysvětlení dle ust. § 61 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky¹⁶ a policisté také, jako i v prvním příkladu, zjistí skutkový stav věci. Následuje oznámení přestupku správnímu orgánu, který si předvolá přestupce k přestupkové komisi, ale ten se nedostaví, protože si buď nepřevzal písemnost, nebo si ji převzal a omluvil se, nebo si ji převzal a neomluvil se, udal doručovací adresu takovou, kde se fyzicky nezdržuje, a tudíž nemůže být ani předveden. Správní orgán v součinnosti s orgánem policie pátrá po adrese, kde se přestupce fyzicky zdržuje, ale zkušený přestupce se neustále vyhýbá a dává se zapírat, a proto se často stává, že se doba spáchání přestupku promlčí a přestupek nemůže být projednán.

Pokud jeden pachatel přestupku proti majetku spáchá více přestupků, v tomto případě proti majetku, než bylo o kterémkoliv z nich pravomocně rozhodnuto, tak se jedná o souběh přestupků a k projednání je příslušný jeden příslušný orgán. Následuje společné řízení a uloží se nejpřísnější sankce podle nejzávažnějšího z nich. Jedná se o absorpční zásadu. Pokud přestupce spáchá více majetkových přestupků, které by spadaly do působnosti více správních orgánů, tak každý správní orgán¹⁷ rozhodne samostatně a každý orgán uloží sankci samostatně. Nesmí však být společně uložena sankce napomenutí a pokuty. Sankce se ukládají na základě zásady zákonnosti (*nullum crimen*), spravedlnosti, individualizace, přiměřenosti, respektování zákonné výše. Správní orgán nemá možnost rozhodnout o prominutí nebo snížení pravomocně uložené sankce. Lze upustit od uložení sankce, pokud má správní orgán za to, že k nápravě postačí samotné projednání (v rozhodnutí se pouze vysloví vina pachatele).

3.5 ZÁKLADNÍ ZÁSADY

„Přestupkové řízení je zvláštním druhem správního řízení. Správní řízení je souhrn právních norem, které vymezují postavení subjektů tohoto řízení, jejich práva a povinnosti, a jejich prostřednictvím se řídí proces projednávání a vyřizování přestupků. Jedná se o zákonem upravený postup správního orgánu, účastníků řízení

¹⁵ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 28,

¹⁶ SAGIT. Předpis č. 273/2008 Sb., [online]. 2008 [cit. 2012-7-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?sn=y&hledany=%DAZ+z%Elkona+o+Policii+%C8R&zdroj=sb08273&cd=3&typ=r>> ,

¹⁷ ANAG . ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, s. 203.

a jiných osob na řízení zúčastněných při vydávání, přezkoumávání a nuceném výkonu individuálního správního aktu. Smyslem jednotlivých ustanovení tohoto procesu je, aby bylo účelně, bez zbytečných průtahů, ale objektivně zjištěno, zda došlo ke spáchání přestupku, kdo jej spáchal, za jakých okolností a jakou sankci je třeba uložit pachateli spáchaného přestupku.

Subjekty řízení (správní orgány a účastníci řízení) v něm postupují podle správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení, ve znění zákona 413/2005 Sb.), pokud není v přestupkovém nebo v jiném zákoně uvedeno něco jiného. Tzn., pokud v části třetí a čtvrté přestupkového zákona nebo v jiném zákoně nejsou obsažena speciální ustanovení nebo zde nejsou určité procesní otázky upraveny odchylně.

V řízení o přestupcích se tudíž postupuje podle správního řádu u všech procesních institutů, pro které zákon o přestupcích nestanoví speciální právní úpravu. Správní řád je ve vztahu k zákonu o přestupcích, ale i k jiným zákonům, pokud by upravovaly postup správních orgánů při projednávání přestupků, právním předpisem subsidiárním a naopak, zákon o přestupcích ve vztahu ke správnímu řádu je předpisem speciálním.

Pokud zvláštní zákony obsahují právní úpravu přestupků, musí správní orgán nejprve zjišťovat, zda jiný zákon nemá pro řízení o přestupcích speciální úpravu. Zvláštní zákony zpravidla vymezují jednotlivé skutkové podstaty přestupků a stanoví sankce za ně, v ostatním odkazují na obecnou úpravu o přestupcích. Z uvedeného vyplývá, že úprava obsažená ve zvláštních zákonech, je ve vztahu k přestupkovému zákonu úpravou speciální.

V průběhu přestupkového řízení se obecně uplatňují všechny zásady platné pro obecné správní řízení. Jedná se o tzv. základní zásady činnosti správních orgánů a další zásady správního řízení.¹⁸

Zákon o přestupcích tedy z těchto zásad vychází, stejně tak i Správní řád¹⁹. Jsou to tyto zásady:

Zásada legality

Zásada zákazu zneužití správního uvážení

Zásada ochrany dobré víry

---

¹⁸ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B., *Přestupky a správní trestání*, Praha: 2008, s. 111 – 117,

¹⁹ ANAG. ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, S. 485-487.

Zásada souladu s veřejným zájmem

Zásada materiální pravdy

Zásada vzájemné součinnosti

Zásada součinnosti s účastníky

Zásada odstranění rozporů

Zásada dobré správy

Zásada zdvořilosti a slušnosti

Zásada rychlosti a procesní ekonomie

Zásada rovnosti postavení účastníků

Zásada oficiality

Zásada ústnosti jednání

Zásada presumpce nevinny

Zásada in dubio pro reo (v pochybnostech ve prospěch obviněného)

Zásada obhajoby

Zásada dvojinstančnosti řízení

Zásada zákazu reformace in peius

Zásada neveřejnosti ústního jednání

Zásada teritoriality

Zásada účelnosti

Zásada non bis in idem (za jeden přestupek dvojí trest)

V praxi by se všechny tyto zásady měly dodržovat, a proto je níže popíši ze svého pohledu tak, jak si myslím a vím, že je to ve skutečnosti a co by se dalo změnit a vylepšit.

Zásada zákonnosti²⁰ se často v praxi vykládá na správních orgánech tak, že osoby angažované ve správním řízení zastupující správní orgán postupují přesně podle

---

²⁰ ANAG. ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 485.

správního řádu, přestupkového zákona²¹ a jiných právních předpisů, aniž by v souvislosti s jinými zásadami k těmto přihlíželi, nebo spíše některé zásady neúmyslně nedodrží. Výsledek rozhodnutí správního orgánu v dané věci je tedy ze zákona správný, podložený a rovněž podle zásady zneužití správního uvážení, avšak například k zásadě ochrany dobré víry při rozhodování nebylo přihlíženo. V praxi to poté má vliv na občany, kteří nemají o správním orgánu dobré mínění, tedy z morálního i celkového pohledu občana se jednání, resp. rozhodování správního orgánu může zdát nespravedlivé.

Při prosazování zásady materiální pravdy²² často správní orgány nejednají hospodárně a některé důkazní prostředky jsou nadbytečné, tedy není zde prosazována hospodárnost. Tímto jednáním se celý proces prodlužuje a zatěžuje to jak správní orgán, tak občany a všechny zúčastněné to stojí vyšší náklady na řízení. V dnešní hektické době se všichni snaží jednat co nejrychleji a při tomto jednání dochází k pochybením. Tyto chyby se poté musí nějakým způsobem napravit a ve výsledku se správní řízení prodlouží natolik, že kdyby bylo v první řadě řádně celé řízení zváženo bez unáhlených závěrů, tak by to trvalo o polovinu času méně, než když se musí napravovat chyby vzniklé zbrklým projednáním celé věci bez rozmyslu.

Zásada ochrany dobré víry²³ by měla být prosazována z mého pohledu více, jelikož mnoho podezřelých ze spáchání majetkového přestupku u správního orgánu vyličí své životní strasti, aby zmírnil následky, které by musel nést v případě, že mu bude uložena sankce podle zákona. Spoléhá v tomto případě na shovívavost správního orgánu, ačkoliv by se tento měl zaobírat nápravou pachatele přestupku prostřednictvím uložené sankce s přihlédnutím k jeho minulosti a uhrazení vzniklé škody, nebo sjednáním jiné nápravy, poškozenému v plné výši.

Při dodržování zásady souladu s veřejným zájmem²⁴ je dle mého názoru nedostatečný informační systém u správních orgánů v tom, že pracovníci správního orgánu sice mají dostatek obdobných kauz projednávané věci, avšak jejich vyhledání ve fyzické podobě je časově náročné a na mnoha úradech místní samosprávy jsou takové počítačové programy, ve kterých se rovněž složitě vyhledávají obdobné případy. Je ve

---

²¹ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011,

²² ANAG. ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 486,

²³ ANAG. ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 485,

²⁴ ANAG. ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 485.

veřejném zájmu, aby se řízení o přestupku neprotahovalo, nevznikaly nedůvodné rozdíly při rozhodování při typově shodných případech. Z vlastní zkušenosti vím, že při postoupení, resp. oznámení přestupku správnímu orgánu²⁵ orgánem policie tento ihned zahájí řízení²⁶ o přestupku. U stejného přestupce, který spáchal stejný přestupek o týden později, stejný správní orgán zahájí nové řízení o přestupku, i když v prvním případě řízení ještě pokračuje, tady nebylo ukončeno. Oba případy řeší jiný úředník na stejném úřadu, ale ani jeden z nich neví, že se jedná o stejného přestupce, který spáchal dva přestupky obdobného charakteru, avšak mezi jednotlivými dobami skutků je jeden týden. Rozhodnutí v každém řízení o přestupku může potom být rozdílné s přihlédnutím k tomu, že správní orgán při rozhodování nepřihlédne k dalšímu přestupkovému jednání obdobného charakteru stejnou osobou a uložená sankce nebude mít takový účinek, jaký by měla mít. Z tohoto důvodu je důležitá provázanost informačních systémů jednotlivých správních orgánů v rámci jednoho nebo více úřadů místní samosprávy, jež by měla být provázána, a to klidně celorepublikově, jako je například centrální evidence obyvatel, centrální evidence řidičů apod. Vynaložené finanční prostředky do těchto systémů je taková investice, která do budoucna ušetří finance nejednomu úřadu a přispěje k dodržování nejen zásady souladu s veřejným zájmem, ale také například zásady vzájemné součinnosti, zásady dobré správy a zásady rychlosti a procesní ekonomie. Informační systémy správních orgánů, a v celku i jiných státních orgánů jako je policie ČR, státní zastupitelství, soudy apod., by měly být propojeny do té míry, aby získané informace mohly být využity pro jednotlivé instituce podle jejich potřeb. V dnešní době se šetří na mnoha místech státních institucí, avšak z hlediska hospodárnosti by bylo jistě na místě, aby vzájemná informovanost byla upřednostňována a zaplácena. Při projednávání věcí by tak nedocházelo ke zbytečným průtahům a vynaložení více finančních prostředků, než by bylo potřeba při získání informací z propojeného informačního systému. Jednoduše řečeno - více informací za nižší cenu, rychleji a efektivněji.

Pokud je výše konstatováno, že veřejná správa je službou veřejnosti, tak by tomu tak ve skutečnosti mělo být. Již jsem se ve svém životě účastnil několika správních řízení, zejména jako svědek nebo rovnostranný účastník, a musím říci, že chování a celkový přístup osob zastupujících správní orgán je různorodý. V několika případech jsem byl svědkem chování těchto pracovníků z pozice síly a nadřazenosti, kdy jsem se

---

²⁵ ANAG. ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 487,

²⁶ ANAG. ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 505.

dokonce i rozčilil. Naopak se mi ale stalo, že pracovníci byli vstřícní a ochotní, což jsem jen uvítal. Tyto paradoxy by se neměly vyskytovat na takových místech, kde působí správní orgány²⁷, ale nejenom ty. Jedná se často i o jednání policistů a pracovníků jiných samospráv. Služba veřejnosti by měla být prezentována zejména pracovníky, kteří se s občany setkávají dnes a denně a obrázek o veřejné správě a samosprávě jako celku si lidé dělají zejména z vystupování jejich pracovníků navenek. Proto, aby byli občané spokojeni, by bylo dobré pracovníky veřejné správy řádně proškolit v etických kodexech na jednotlivých pracovištích a prosazovat dodržování těchto kodexů. Základy dobré komunikace s občany, zjištění všech potřebných informací a samotné vyřešení problému úzce souvisí právě v dodržování etických kodexů, k čemuž by napomohlo proškolení pracovníků v transakční analýze, psychologii a sociologii minimálně v základní rovině. Domnívám se, že na řadě pracovišť veřejné správy již etické kodexy jsou zahrnuty v náplni práce. To souvisí s dodržováním základních zásad činnosti správních orgánů²⁸. Otázkou zůstává, zda to je postačující k tomu, aby náhled veřejnosti na samosprávu byl pozitivnější a veřejnost byla spokojena.

Jak již bylo výše popsáno v obecné rovině, často je součinnost mezi orgánem policie a správním orgánem nedostatečná. Je sice pravdou, že orgán policie by měl zjistit všechny okolnosti skutku – např. majetkového přestupku, svědky a způsobenou škodu, proto aby poté vše odeslal správnímu orgánu k projednání (pokud není věc vyřízena v blokovém řízení), kdy si následně správní orgán předvolá tyto svědky a zajistí si tak důkazní prostředky pro rozhodování v celé věci. Orgán policie si tedy zajistí důkazní prostředky na místě, včetně podání vysvětlení do protokolu, a poté vše oznámí správnímu orgánu k projednání, čímž se celý proces zrychlí a zásada materiální pravdy by byla nadmíru uplatněna. Souvisí to i s vyrozumívání osob správním orgánem – předvolání svědka, poškozeného, podezřelého, účastníka apod.²⁹ Jak už bylo naznačeno v kapitole o přestupkovém jednání obecně, doručení písemností těmto zúčastněným osobám je pro správní orgán někdy nerealizovatelné. V součinnosti s policejním orgánem lze takovou osobu předvést podle správního řádu dle ust. § 60 odst. 1 a 2³⁰. Předvedení se ale často nedá zrealizovat podle potřeb správního orgánu již

---

²⁷ ANAG. ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 487,

²⁸ ANAG. ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 485,

²⁹ ANAG. ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů.

³⁰ ANAG. ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 511,

z výše zmíněných důvodů, zejména toho, že se předváděná osoba skrývá a úmyslně uvedla policii nebo správnímu orgánu adresu současného pobytu mylně s tím, aby se zmařilo projednání přestupku. Správní orgán potom může za takové ztěžování uložit pořádkovou pokutu až do výše 50.000,-Kč.

Při prosazování zásady rovnosti stran a zákazu diskriminace má mnohdy správní orgán složitou situaci, aby zůstal objektivní ke všem účastníkům řízení. Dle mého názoru je to jedna z nejdůležitějších zásad, která je úzce spojená s listinou základních práv a svobod a dále také s etickým kodexem, jednání lidí mezi sebou jako sobě rovných. Při spáchání majetkového přestupku, který je buď projednán orgánem policie, anebo správním orgánem by mělo být bráno v potaz, jestli byl pachatel přestupku za obdobný přestupek již v minulosti potrestán či nikoliv. Trestní zákoník například řeší v ustanovení § 205 odst. 2 trestního zákoníku č. 40/2009 Sb., přečin „Krádež“³¹, kde je doslovně uvedeno: „Kdo si присvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.“³². Pokud tedy orgán policie zjistí, že přestupce byl v posledních třech letech od spáchání majetkového přestupku potrestán nebo odsouzen za přečin „Krádež“ dle ust. § 205 odst. 1 trestního zákoníku³³, zahájí úkony v trestním řízení pro podezření ze spáchání přečinu „Krádež“ dle ust. § 205 odst. 2 trestního zákoníku³⁴, ačkoliv vzniklá škoda nedosahuje výše nikoliv nepatrné. Pokud správní orgán při projednávání přestupku proti majetku dle ust. § 50 odst. 1 písm. a) zák. č. 200/1990 Sb., o přestupcích³⁵, ve znění pozdějších předpisů, má k dispozici výpis z rejstříku trestů a pověst o chování osoby od Policie ČR například za posledních 5 let, může při projednání přestupku k těmto skutečnostem přihlédnout a uložit přiměřenou sankci tak, aby byla dostačující k napravení osoby pachatele. Správní orgán tedy přihlédne k minulosti osoby podezřelé, avšak nejedná se o diskriminaci, ale o objektivní zjištění skutečností k dosavadnímu životu osoby pachatele přestupku, které jsou důležité pro rozhodnutí správního orgánu, jaká bude uložena sankce, jež by měla být dostačující k tomu, aby nedocházelo k dalšímu páčání tohoto jednání.

---

³¹ SAGIT. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2012, Úplné znění, s. 57,

³² SAGIT. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2012, Úplné znění, s. 57,

³³ SAGIT. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2012, Úplné znění, s. 57,

³⁴ SAGIT. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2012, Úplné znění, s. 57,

³⁵ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 28.

4 KOMPARACE S TRESTNÍM ŘÍZENÍM

Přestupkový zákon se od trestního zákoníku³⁶ liší již v pojmu trestného činu a pojmu přestupku. U přestupku, jak je výše uvedeno, postačí zavinění z nedbalosti, pokud není požadováno zavinění úmyslné. U trestného činu je zavinění rozvedeno samostatně v § 15 a § 16 trestního zákoníku, kdy je striktně stanoveno zavinění úmyslné nebo z nedbalosti. Zavinění je pak uvedeno v samostatných trestných činech.

§ 15 Úmysl v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník:

„(1) Trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel

a) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, nebo

b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn.

(2) Srozuměním se rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem.“³⁷

§ 16 Nedbalost v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník:

„(1) Trestný čin je spáchán z nedbalosti, jestliže pachatel

a) věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí, nebo

b) nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl.

(2) Trestný čin je spáchán z hrubé nedbalosti, jestliže přístup pachatele k požadavku náležité opatrnosti svědčí o zřejmé bezohlednosti pachatele k zájmům chráněným trestním zákonem.“³⁸

Trestní zákoník ve své působnosti v ust. § 2 **Trestnost činu a doba jeho spáchání**³⁹ uvádí ve svém prvním odstavci stejně jako zákon o přestupcích, že trestnost činu se posuzuje podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější. Ve druhém a třetím odstavci § 2 trestního zákoníku je již rozdíl oproti přestupkovému zákonu. Dle zákona

³⁶ SAGIT. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2012, Úplné znění,

³⁷ SAGIT. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2012, Úplné znění, s. 16,

³⁸ SAGIT. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2012, Úplné znění, s. 16.

³⁹ SAGIT. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2012, Úplné znění, s. 14.

o přestupcích lze uložit takový druh sankce, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje. Podle trestního zákoníku se při pozdějších změnách zákona, který je účinný při dokončení jednání, jímž je čin spáchán, užije zákona nejmírnějšího.

Rozdíl mezi oběma zákony v sankcích je markantní. Dle mého názoru jsou sankce ukládané za spáchání přestupků nízké a mají malý účinek. Koncem roku 2011 přišlo Ministerstvo spravedlnosti s návrhem zavedení centrálního registru přestupků⁴⁰, který by měl přispět k efektivnějšímu boji proti drobné kriminalitě. V návrhu je uvedeno, že člověk, který opakovaně spáchá přestupek, dostane přísnější trest. U majetkových deliktů by se poté mohlo jednat o trestný čin. Celý projekt zavedení registru by měl stát asi 30 miliónů korun. Jedná se o nemalou částku, ale kdyby registr fungoval nejen statisticky, jako je tomu v podstatě nyní, bylo by možné se o přestupci dozvědět například to, jaký přestupek a kdy spáchal předtím, jaká sankce mu za něj byla uložena apod. Samozřejmě by se musela zákonem upravit lhůta, po jaké době by se u opakovaných přestupků již nejednalo recidivu, a byla by podle toho uložena sankce. V návrhu Ministerstva by sankce ukládané za tyto opakované přestupky měly být spíše v alternativní rovině. Škody vzniklé drobnými krádežemi by se podle návrhu měly počítat, kdy se přestupce po spáchání několika majetkových deliktů v určité době dosáhne na způsobenou škodu převyšující 5.000,-Kč, dopustí trestného činu. K evidenci svých přestupků bude mít každý člověk přístup. Zákon by pak neměl upravovat to, zda například zaměstnavatel bude požadovat po pracovnících výpis z registru. Cílem návrhu je pak také posílit vymahatelnost peněžitých trestů. V případě, že někdo dostane pokutu a nezaplatí, měl by mít exekutor možnost sáhnout na jeho sociální dávky.

Samotné řízení o přestupku proti majetku, ve srovnání se zkráceným přípravným řízením dle trestního řádu⁴¹, je dáno podle správního řádu. Po tom, co orgán policie postoupí věc příslušnému správnímu orgánu k projednání, se řízení vede podle správního řádu. Je zde lhůta jednoho roku k promlčení spáchaného přestupku, takže pokud se pachatel zdárně vyhýbá projednání věci před správním orgánem, tzn., nepřebírá si předvolání nebo se nedostavuje na ústní jednání, správní orgán po uvedené lhůtě musí věc odložit a pachatel zůstane nepotrestán. U trestního řízení, vedeném ve zkrácené formě, lze využít lhůty od sdělení podezření ze spáchání trestného činu, která

⁴⁰ČESKÉ NOVINY. Zprávy ze dne 28. 12. 2011 [online]. Praha, 2011 [cit. 2012-7-13]. Dostupný z WWW: <[⁴¹ SAGIT. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním \(trestní řád\), ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2012, Úplné znění, s. 215-217.](http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/pospisil-chce-zridit-centralni-registr-prestupku/733735_>,</p></div><div data-bbox=)

činí 14 dní a lze ji dále prodloužit o dalších 10 dnů. Pokud se pachatel po řádném předvolání nedostaví k soudu, tak tento může vydat příkaz k zatčení a osoba se nachází v celostátním pátrání. Policejní orgány, zejména složky SKP a V mají vyčleněné pracovní skupiny zaměřující se na osoby v celostátním pátrání, tedy fakt, že by se tato osoba vypátrala, se tím zvyšuje. V trestním řízení je tedy efektivně využita spolupráce policie a soudu za využití trestního řádu k tomu, aby byl pachatel postaven před soud. V řízení o přestupku⁴² sice může správní orgán využít předvedení osoby podezřelé ze spáchání přestupku, avšak součinnost s orgánem policie je pouze lokálního rázu, která platí pouze po určitou dobu a předvedení ke správnímu orgánu je stanoveno na určitý den a hodinu. Účinnost je tedy oproti trestnímu řízení rapidně snížena.

K tomu, aby bylo možné pachatele přestupku účinně potrestat, je nutné upravit postup celého řízení o přestupku. Při zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku proti majetku by orgán policie zjistil všechny skutečnosti a důkazní prostředky na místě. Dále by vyslechl osobu podezřelou, poškozenou a případné svědky. Podezřelému by sdělil podezření ze spáchání přestupku proti majetku, obdobně jako v trestním řízení⁴³, a věc by postoupil ke správnímu orgánu k projednání. Zde by bylo vhodné zakomponovat do zákona o přestupcích a správního řádu přiměřené lhůty k samotnému projednání věci. V případě, že by si přestupce nepřebíral poštu na adrese, kterou si sám určil, nebo by se bez dostatečné omluvy nedostavil před správní orgán, správní orgán by využil obdobné možnosti jako soud a vyhlásil by tuto osobu do celostátního pátrání. Znamenalo by to, že by se zvyšovala míra úspěšnosti potrestání osoby přestupce. Celý systém by se ale musel přeprocovat. Informační systémy správních orgánů by musely být propojeny do centrální evidence přestupků, jak je naznačováno výše. Působnost by také musela být celorepubliková, avšak to by se týkalo pouze vyhlášeného pátrání a v případě vypátrání osoby přestupce mimo působnost obce, která pátrání vyhlásila, by se dalo vyřešit. Byla by sestavena komise správního orgánu a celý spis by jí byl postoupen v elektronické podobě. Problémem by v tomto případě byla lhůta pro omezení osobní svobody a samotné oprávnění osobu omezit na dobu např. 48 hodin, jako tomu je v trestním řádu⁴⁴. Doba by však mohla být úměrně zkrácena např. na dobu 24 hodin. Správní orgány by se poté musely podle této lhůty zařídit. Domnívám se, že

---

⁴² SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 28,

⁴³ SAGIT. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2012, Úplné znění, s. 216,

⁴⁴ SAGIT. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2012, Úplné znění, s. 179.

nejjednodušší by se jevila možnost zřízení dosahových pracovníků správního orgánu. Byli by to představitelé komise, kteří by byli v dosažení na telefonu 24 hodin denně. V praxi by se systém vedoucí k projednání přestupku jevil asi takto:

1. Orgán policie by zajistil (omezil na osobní svobodě) osobu, která je podezřelá ze spáchání přestupku proti majetku a správní orgán vyhlásil tuto osobu do celostátního pátrání, a to z důvodu nedostavování se k ústnímu jednání bez dostatečné omluvy, ačkoliv byla řádně předvolána. Orgán policie vyrozumí neprodleně o těchto skutečnostech vyhlášující obec.
2. Podezřelá osoba byla zajištěna mimo rozsah působnosti obce, která pátrání vyhlásila, a proto dosahový pracovník vyrozumí příslušného dosahového pracovníka obce, v jejímž obvodu byla osoba podezřelá zajištěna a zašle mu spisový materiál prostřednictvím datové zprávy nebo jiným způsobem (míněn případný nový informační systém mezi orgány obcí).
3. Správní orgán obce, kde byla osoba pachatele vypátrána, sestaví komisi k projednání přestupku a seznámí se, se všemi skutečnostmi ve spisu, a to do dané lhůty 24 hodin od omezení osobní svobody podezřelého.
4. Orgán policie, který osobu zajistil, předvede před komisi podezřelého ze spáchání přestupku a ta rozhodne.

Takovým způsobem, jaký je výše popsán, by celý systém mohl fungovat, a pokud by se k němu přidaly i sankce uvedené návrhem vlády „Tříkrát a dost“⁴⁵, tak by byl celý systém přísnější, ale i účinnější v boji proti drobné kriminalitě. Prověřování skutečností, že byl spáchán přestupek nebo trestný čin je jedním z úkolů Policie ČR⁴⁶. „Při prověřování podezření ze spáchání trestné činnosti (postup podle hlavy IX. trestního řádu) je policejní orgán povinen na základě vlastních poznatků, trestních oznámení i podnětů jiných osob a orgánů, na jejichž podkladě lze učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu, učinit všechna potřebná šetření a opatření k odhalení skutečností nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a směřující ke zjištění jeho pachatele; je povinen činit též nezbytná opatření k předcházení trestné

---

⁴⁵ ČESKÉ NOVINY. Zprávy ze dne 28. 12. 2011 [online]. Praha, 2011 [cit. 2012-7-13]. Dostupný z WWW: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/pospisil-chce-zridit-centralni-registr-prestupku/733735_>.

⁴⁶ SAGIT. Předpis č. 273/2008 Sb., [online]. 2008 [cit. 2012-7-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?sn=y&hledany=%DAZ+z%EIkona+o+Policii+%C8R&zdroj=sb08273&cd=3&typ=r>>.

činnosti (§ 158 odst. 1).⁴⁷ U prověřování, zda se přestupek stal či nikoliv, by si měli policisté počínat obdobně, jako u prověřování toho, zda se stal trestný čin.

S trestním jednáním souvisí i postih za takové jednání. V dnešní době jsou prosazovány zejména tzv. alternativní tresty. „Každý trest, který je soudem uložen, není spojen s odnětím svobody. Tzv. nevězeňské řešení trestu je v současné době využíváno ve stále větší míře a „paleta“ alternativních možností trestání se stále rozšiřuje.“⁴⁸

---

⁴⁷ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J. A KOLEKTIV, *Trestní právo procesní*. Brno 2006, 4. aktualizované vydání, s. 162,

⁴⁸ HENDRYCH, I., *Vybrané kapitoly z penologie*. Opava 2010, s. 15.

5 ŘÍZENÍ O PŘESTUPCÍCH

V předchozí kapitole byla již naznačena působnost zákona o přestupcích v komparaci s trestním řízením. Podle zákona o přestupcích⁴⁹ se tedy odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku a podle pozdějšího zákona se přestupek posuzuje jen tehdy, je-li pro pachatele příznivější⁵⁰.

Také tento zákon stanovuje, že se pachateli uloží pouze takový druh sankce, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje⁵¹. Územní působnost zákona se vztahuje na území České republiky, kdy zákon posuzuje přestupek, který byl spáchán na jejím území. Podle tohoto zákona se také, mimo jiných přestupků, posuzuje u přestupků proti majetku jejich spáchání mimo území naší republiky Českým státním příslušníkem.

Co se týká osob požívajících výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva, tak tyto osoby nemohou být za spáchaný přestupek projednány, nestanoví-li zákon jinak⁵².

U poslanců a senátorů zákon dává těmto osobám na výběr, jak bude po jejich protiprávním jednání postupováno⁵³. Poslanec či senátor mohou příslušný orgán projednávající přestupek požádat, aby věc postoupili k projednání v disciplinárním řízení konkrétní komoře parlamentu poslanecké sněmovny. Pokud tento orgán o postoupení nepožádají, tak orgán přestupek projedná sám a uloží za něj sankci.

Také soudci mají možnost výběru. Pokud by se soudce dopustil např. krádeže v rámci přestupku a byl při tomto jednání přistižen, tak by orgán policie mohl projednat věc v blokovém řízení nebo oznámit ho k projednání správnímu orgánu nebo by mohl soudce požádat příslušný orgán (orgán policie nebo správní orgán) o postoupení věci ke kárné komisi k projednání⁵⁴.

---

⁴⁹ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011,

⁵⁰ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 18,

⁵¹ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 18,

⁵² SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 18,

⁵³ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 18,

⁵⁴ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 18.

Zákon o přestupcích také myslí na vojáky, policisty a osoby vykonávající trest odnětí svobody. Na jednání těchto osob, které má znaky přestupku, se pak zákon odkazuje na zvláštní právní předpisy. U policistů je to například zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů⁵⁵.

5.1 INSTITUCIONÁLNÍ VYMEZENÍ PŮSOBNOSTI

Ve správním řádu se používá legislativní zkratka „**správní orgán**“⁵⁶. Za správní orgán jsou považovány orgány moci výkonné, kam patří ministerstva, „další ústřední orgány státní správy, v jejichž čele není člen vlády“, tedy správní úřady s celostátní působností, které nejsou podřízeny žádnému ministerstvu a správní úřady s celostátní působností podřízené některému ministerstvu, územní správní úřady a veřejné sbory. Patří sem i prezident republiky a vláda, ale na výkon jejich působnosti se správní řád, s ohledem na jejich postavení v rámci výkonné moci dané Ústavou a s ohledem na charakter pravidel obsažených ve správním řádu, zásadně nevztahuje. Funkce vlády totiž v moderním státě spočívá v politickém vedení správy a ve spolupůsobení při utváření vnitřních směrů politiky a vnějších vztahů státu orientovaných na budoucnost a nikoli v rozhodování konkrétních záležitostí v oboru výkonné moci. Na výkon kompetencí prezidenta republiky se správní řád nebude vztahovat z podobných důvodů, jaké nastaly v případě vlády. Mezi veřejné sbory patří i Policie ČR. „Policie České republiky je veřejným sborem s celostátní působností. Hlavním úkolem policie je chránit veřejnou bezpečnost a pořádek a plnit další úkoly jako veřejnou službu.“⁵⁷

Orgány územních samosprávních celků, tedy krajů a orgány obcí včetně orgánů městských částí a městských obvodů statutárních měst a městských částí hlavního města Prahy. Nebere se ohled na to, zda orgány obcí či krajů vykonávají působnost v oblasti samosprávy nebo v oblasti státní správy⁵⁸.

Do jiných orgánů se řadí tzv. nezávislé správní orgány. Sem patří např. Nejvyšší kontrolní úřad, Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, příslušný orgán České národní

---

⁵⁵SAGIT. Předpis č. 361/2003 Sb., [online]. ze dne 23. 9. 2003 [cit. 2012-7-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?sn=y&hledany=Z%Ed1kon+o+slu%9Eebn%EDm+pom%ECru&zdroj=sb03361&cd=3&typ=r>>.

⁵⁶ ANAG. ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 487,

⁵⁷ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V., *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň 2010, 2. vydání, s. 42,

⁵⁸ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V., *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň 2010, 2. vydání, s. 11-15.

banky. Mezi tyto orgány lze zařadit i orgány profesních komor jako veřejnoprávních korporací⁵⁹.

Za správní orgán jsou považovány fyzické a právnické osoby, které vykonávají působnost v oblasti veřejné správy. Patří sem autorizované fyzické nebo právnické osoby všeho druhu nebo dále fyzické osoby, které jsou zmocněné k výkonu správního dozoru jako např. lesní stráž⁶⁰.

5.2 PŘÍSLUŠNOST

Příslušnost k projednávání přestupků podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích⁶¹, jsou upraveny v zákoně o přestupcích v §§ 52 – 57⁶².

Přestupky projednávají obecní úřady nebo zvláštní orgány obcí (§ 53/4)⁶³, na nichž je zřízena komise k projednávání přestupků. Tyto komise jednají a rozhodují v tříčlenném složení vždy za předsednictví osoby s právnickým vzděláním nebo se zvláštní odbornou způsobilostí pro projednávání přestupků. Usnášejí se většinou hlasů. Stejně podmínky platí, pokud by projednáváním přestupků byla pověřena komise rady obce⁶⁴. Orgány Policie České republiky projednávají podle přestupkového zákona přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle § 30 odst. 1 písm. j)⁶⁵. Samozřejmě orgán Policie ČR projednává i jiné přestupky např. proti majetku dle ust. § 50 přestupkového zákona⁶⁶. To je vymezeno již ve zmíněných §§ 84 až 86 přestupkového zákona. Dále přestupky projednávají jiné správní orgány, stanoví-li tak zvláštní zákon⁶⁷.

⁵⁹ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V., *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň 2010, 2. vydání,

⁶⁰ HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V., *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň 2010, 2. vydání,

⁶¹ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011,

⁶² SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 52-57,

⁶³ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 52,

⁶⁴ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 28,

⁶⁵ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 24,

⁶⁶ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 28,

⁶⁷ ANAG. ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Jednotlivé přestupky, které jsou obce způsobilé projednávat, jsou uvedeny v § 53 přestupkového zákona⁶⁸. Mimo jiné jsou zde vyjmenované i přestupky proti majetku, které byly výše popsány z hlediska projednání v blokovém řízení. Obce s rozšířenou působností, tedy obce, které tyto přestupky mohou projednávat, si sestavují vlastní komise k projednávání přestupků⁶⁹. Tyto komise jsou tříčlenné, tedy jednají a rozhodují v tříčlenném složení. Podmínkou sestavení takové komise je to, že předsedající musí mít právnické vzdělání nebo zvláštní odbornou způsobilost k projednávání přestupků. Usnášejí se většinou hlasů. Specifické je hlavní město Praha, o jehož příslušnosti k projednávání přestupků hovoří přestupkový zákon jako o zvláštním orgánu v § 52 odst. a), jehož působnost je upravena v § 53 odst. 4 tohoto zákona. Komise jednají podle zvláštního právního předpisu, kterým je zákon č. 500/2004 Sb., Správní řád⁷⁰.

5.3 MÍSTNÍ PŘÍSLUŠNOST

V přestupkovém zákoně je rovněž upravena místní příslušnost, a to v ustanovení § 55⁷¹. Hovoří se zde o tom, že správní orgán je místně příslušný k projednání přestupku, v jehož územním obvodu byl přestupek spáchán. Přestupek, který byl spáchán v cizině státním občanem České republiky anebo cizincem, který má trvalý pobyt na území České republiky, nebo nelze-li místo spáchání přestupku spolehlivě zjistit, projedná správní orgán, v jehož územním obvodu pachatel má nebo naposledy měl trvalý pobyt.

Místně příslušný správní orgán může k usnadnění projednání přestupku nebo z jiného důležitého důvodu postoupit věc i bez souhlasu účastníků řízení jinému věcně příslušnému správnímu orgánu, v jehož územním obvodu se pachatel zdržuje nebo pracuje⁷².

---

⁶⁸ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 28,

⁶⁹ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů,

⁷⁰ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 485-562,

⁷¹ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 29,

⁷² ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 487.

Kritéria **místní příslušnosti** stanovuje podrobněji správní řád, před nímž má přestupkový zákon přednost jako norma speciální⁷³.

a) Týká-li se řízení činnosti účastníka řízení, je místní příslušnost určena místem této činnosti. Do této oblasti nepatří podnikatelská činnost.

b) Týká-li se řízení nemovitosti, je místně příslušný správní orgán, v jehož obvodu se nemovitost nachází. Nemovitosti musí být evidovány v katastru nemovitostí, do kterého mohou správní orgány v současnosti vstupovat dálkově a mohou si tedy vždy ověřit aktuální stav. Ty správní orgány, které mají dálkový přístup, nemohou od dotčených osob žádat, aby předložily výpis z katastru nemovitostí.

c) Je-li účastníkem řízení fyzická osoba, která podniká podle zvláštních předpisů, je místní příslušnost určena místem podnikání. Jedná se tedy o adresu podnikání, která je zapsána v obchodním rejstříku nebo jiné zákonem stanovené evidenci. Když adresa uvedená v obchodním rejstříku neodpovídá místu podnikání, musí správní orgán tento nesoulad ohlásit rejstříkovému soudu. Jedná-li se o adresu špatně uvedenou v živnostenském či jiném rejstříku, tak na nesoulad správní orgán upozorní příslušný správní orgán.

d) Je-li účastníkem řízení fyzická osoba, která nepodniká, je místní příslušnost určena trvalým pobytem této fyzické osoby. Dále může být místní příslušnost určena místem posledního pobytu, jde-li o cizince, kteří měli povolený pobyt na území České republiky nebo jde-li o státní občany České republiky, kteří se trvale zdržují v cizině. Jedná-li se o takovou fyzickou osobu, která na území České republiky trvalý pobyt nemá, je k řízení v její věci místně příslušný ten správní orgán, v jehož územním obvodu měla tato fyzická osoba své poslední známé místo pobytu. Když dojde ke sporu o místo pobytu, např. když probíhá řízení o zrušení pobytu a adresa fyzické osoby není známa, potom správní orgán řízení přeruší a počká, až příslušný správní orgán o místu pobytu rozhodne.

e) Jsou-li účastníky řízení osoby právnické, je místní příslušnost určena sídlem, které je vyznačeno v příslušném rejstříku. Když adresa sídla právnické osoby neodpovídá té, která je v příslušném rejstříku uvedena, postupuje se stejným způsobem jako, když je účastníkem řízení osoba fyzická.

---

⁷³ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 487.

5.4 SOUČINNOST

Součinnost je upravena v přestupkovém zákoně v ustanovení § 58⁷⁴, kdy státní orgány, orgány policie a obce oznamují příslušným správním orgánům přestupky, o nichž se dozví, nejsou-li samy příslušny k jejich projednávání. V oznámení uvedou zejména, který přestupek je ve skutku spatřován, důkazní prostředky, které jsou jim známy a které prokazují, že jde o přestupek a že byl spáchán určitou osobou⁷⁵.

„Vzhledem k tomu, že není zajištěno takové informační propojení správních orgánů, které by zajišťovalo soulad všech jejich postupů, stanoví ustanovení § 8 odst. 1 dotčeným osobám povinnost na uvedené skutečnosti (na to, že probíhá více vzájemně souvisejících postupů u různých správních orgánů nebo u jiných orgánů veřejné moci) upozornit.

S § 8 odst. 1 souvisí dále překážky řízení podle § 48, protože není možné vést správní řízení v případě, že o téže věci z téhož důvodu bylo již dříve zahájeno řízení u jiného správního orgánu nebo bylo určité právo z téhož důvodu téže osobě již jednou přiznáno nebo povinnost z téhož důvodu téže osobě již jednou uložena. Při zjištění těchto překážek by muselo být správní řízení podle § 64 zastaveno.“⁷⁶

U projednávání přestupků proti majetku u správních orgánů je dle mého názoru problém s informovaností mezi nimi samotnými, jak je výše uvedeno. Z tohoto důvodu se může stát, že bude porušen soulad všech postupů správního orgánu, a to z toho důvodu, že obviněný z přestupku nesdělí správnímu orgánu ty skutečnosti, které mají vliv na posouzení celé věci jako jednoho a ne více spáchaných přestupků, zejména toho, že probíhá více souvisejících postupů u jiných správních orgánů nebo u jiných orgánů veřejné moci. Pak může nastat situace, že správní orgán ve věci rozhodne a rozhodnutí nabude právní moci a druhý správní orgán rozhodne pravomocným rozhodnutím o téže věci stejným způsobem. Jasná překážka v řízení o přestupku tedy není zjištěna a řízení nemůže být zastaveno podle § 64 správního řádu⁷⁷.

Součinnost se státní správou a Policií ČR ve smyslu žádosti správního orgánu o provedení určitého úkonu potřebném k prověření oznámení o přestupku, k projednání

⁷⁴ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 29,

⁷⁵ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 29,

⁷⁶ JEMELKA, L., MGR. KLÁRA PONDĚLÍČKOVÁ, MGR. ING. DAVID BOHADLO: *Správní řád*, 2. vydání, C. H. BECK, Praha 2009, str. 29,

⁷⁷ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 512-513.

přestupku a k výkonu rozhodnutí řeší přestupkový zákon v ustanovení § 59⁷⁸. Státní orgán nebo orgán policie žádost neprodleně vrátí, není-li k provedení požadovaných úkonů příslušný⁷⁹. Z praxe vím, že správní orgány tohoto ustanovení přestupkového zákona příliš nevyužívají, ačkoliv by mohly. U přestupku proti majetku, který projednávají, mají např. k dispozici výpověď podezřelého nebo svědka, který uvede další zúčastněnou osobu, u níž znají jen jméno a přibližné bydliště. Správní orgán by tedy mohl požádat orgán policie o součinnost ke zjištění totožnosti této zúčastněné osoby, provedení šetření dle místní a osobní znalosti policistů a poté tuto osobu předvolat k přestupkové komisi jako svědka, čímž by mohla získat další skutečnosti, které by vedly k řádnému objasnění věci.

5.5 DORUČOVÁNÍ

Doručování je v přestupkovém zákoně uvedeno velice stručně, a to v ustanovení § 80 – „Rozhodnutí o přestupku nelze doručit veřejnou vyhláškou.“⁸⁰. Znamená to tedy, že rozhodnutí o přestupku se musí doručit přestupci do vlastních rukou prostřednictvím poštovního úřadu. Povinnost doručit písemnost má správní orgán, který jí vyhotovil. Může tak učinit sám prostřednictvím kteréhokoliv ze svých zaměstnanců, jenž by měl při tomto úkonu statut úřední osoby a byl by oprávněn zjišťovat totožnost adresátů. Tento postup, stejně jako využití obecního úřadu v místě, kam se doručuje, případně Policie ČR či obecní policie, nebude zřejmě v praxi nejčastěji využíván. Stejně jako v současné době lze i do budoucna předpokládat, že správní orgány budou při doručování nejvíce využívat služeb provozovatele poštovních služeb, tedy nejčastěji České pošty, ale správní orgán má možnost zvolit i jiného provozovatele, který bude poskytovat třeba levnější či kvalitnější služby, ovšem pouze za předpokladu, že bude schopen zajistit doručování způsobem, jež správní řád u některých druhů písemností vyžaduje, tedy do vlastních rukou.

Povinností správního orgánu není doručovat písemnosti na adresu trvalého pobytu fyzických osob či sídla právnických osob. Nově má před těmito adresami přednost adresa, kterou si sám účastník zvolí jako adresu pro doručování. Jako další

⁷⁸ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 29,

⁷⁹ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 29,

⁸⁰ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 32.

projev přiblížení veřejné správy požadavkům veřejnosti je nově umožněno doručovat veškeré písemnosti elektronicky. Takový způsob doručování ovšem vyžaduje jednak určitou úroveň technického vybavení, klade vyšší nároky na zabezpečení a k platnému doručení je nezbytná aktivní součinnost adresáta. Výše je popsáno, že osoby podezřelé často uvádějí úmyslně adresu pro doručování takovou, aby jim písemnost od správního orgánu nemohla být doručena do vlastních rukou a mohli se tak vyhnout samotnému postihu a projednání věci před správním orgánem. Elektronická podoba doručování písemností správním orgánem⁸¹ je velmi dobrou možností, ale z mé osobní zkušenosti se jedná o nadčasové ustanovení, zejména u fyzických osob, které nemají povinnost zřídit si datovou schránku, na rozdíl od právnických osob. U majetkového přestupku, kterého se dopustila fyzická osoba, se již z úřední povinnosti dotazuje orgán policie na skutečnost, zda přestupce má zřízenou datovou schránku či nikoliv. Vždy, když jako policista eviduji přestupek a zjišťuji všechny potřebné skutečnosti, včetně doručovací adresy, se zeptám občanů, zda mají zřízenou datovou schránku. Odpověď byla vždy, tedy z 100%, stejná - ne. Pokud by byla zákonem stanovena povinnost zřízení datové schránky fyzickým osobám starším 15 let, tak by doručování písemností správním orgánem v elektronické podobě mělo větší smysl. V dnešní době umí s počítači zacházet i lidé v důchodovém věku, a pokud by tomu tak nebylo, jistě jim na úřadu (Okresní správa sociálního zabezpečení, Úřad práce apod.) jistě rádi pomohou. Terminály České pošty jsou dostupné všem občanům, a to i těm, kteří doma nemají počítač. V případě, že by se účastník řízení nedostavil k ústnímu projednání věci po doručení předvolání v elektronické podobě, bylo by jasně dokazatelné, že mu předvolání bylo doručeno do jeho datové schránky a při opakovaném předvolání a nedostavení se k jednání by poté správní orgán rozhodl v nepřítomnosti na základě doručení tzv. fikcí, přičemž by navrch mohl uložit pořádkovou pokutu⁸².

Správní řád taxativně stanovuje, které písemnosti je nutné doručovat do vlastních rukou. Jedním z projevů zásady veřejné správy jako služby veřejnosti je nově upravený institut zmocněnce pro doručování, jenž není zástupcem účastníka řízení. Jeho jediným oprávněním je přebírání písemností, které se doručují do vlastních rukou jiné fyzické osobě. Účastník řízení může požádat o doručování písemností, jež se ze zákona doručují do vlastních rukou, jiným způsobem, např. běžnou poštovní zásilkou. Toho mohou využít např. obyvatelé menších obcí, kteří by jinak byli nuceni vyzvednout si

⁸¹ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 492,

⁸² ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 492-497.

písemnost na mnohdy vzdálené pobočce pošty ve městě. Kromě toho se účastník řízení může práva na doručování některých rozhodnutí úplně vzdát⁸³.

Správní řád upravuje v souvislosti s doručováním písemností dvě skupiny adresátů, a to fyzické osoby a právnické osoby. U fyzických osob je potom ještě třeba rozlišovat, zda je jim písemnost doručována v souvislosti s jejich podnikatelskou činností. Potom mají stejné postavení jako právnické osoby. Tento rozdíl má zásadní vliv na situaci, kdy není v okamžiku doručování na dané adrese nikdo zastížen. Pouze fyzická osoba, které nebyla písemnost určena do vlastních rukou doručována v souvislosti s její podnikatelskou činností, může za splnění zákonem stanovených podmínek zvrátit fikci doručení a může požadovat prominutí úkonu, který díky tomu, že správní orgán považoval písemnost za doručenou, zmeškala⁸⁴.

Lhůta, po které nastává fikce doručení, se prodlužuje z předešlých 3 na 10 dnů. Doručovatel, potažmo správní orgán, není povinen zjišťovat, zda se adresát v místě doručování zdržuje. Fikce doručení nastává automaticky ze zákona uplynutím 10 dnů ode dne, kdy byla písemnost po neúspěšném pokusu o doručení **uložena** a připravena k vyzvednutí, bez ohledu na to, zda se adresát na uvedené adrese zdržoval či nikoliv. Pouze „nepodnikající“ fyzická osoba může tuto situaci změnit tím, že dodatečně prokáže, že si nemohla ze závažného důvodu písemnost ve stanovené lhůtě vyzvednout.

Adresátům působícím v cizině se doručuje prostřednictvím pošty nebo příslušného orgánu státní správy, který je k doručování písemností do ciziny pověřen. Pokud se tímto způsobem nepodaří písemnost doručit, ustanoví správní orgán opatrovníka⁸⁵.

5.6 ÚČASTNÍCI ŘÍZENÍ

Účastníky řízení podle přestupkového zákona jsou:⁸⁶

a) obviněný z přestupku,

---

⁸³ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 492-497,

⁸⁴ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 492-497,

⁸⁵ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 492-497.

⁸⁶ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 31,

- b) poškozený, pokud jde o projednávání náhrady majetkové škody způsobené přestupkem,
- c) vlastník věci, která může být zabráná nebo byla zabráná, v části řízení týkající se zabráná věci,
- d) navrhovatel, na jehož návrh bylo zahájeno řízení o přestupku podle § 68 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.⁸⁷

Obviněný z přestupku dle ust. § 73 přestupkového zákona je:

„(1) Občan je obviněným z přestupku, jakmile správní orgán učinil vůči němu první procesní úkon. Na takového občana se hledí, jako by byl nevinný, pokud jeho vina nebyla vyslovena pravomocným rozhodnutím.

(2) Obviněný z přestupku má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhnout důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. K výpovědi ani k doznání nesmí být donucován.“⁸⁸

Ze zákona logicky vyplývá, že obviněný z přestupku je účastníkem řízení. Co se týká poškozeného, tak ten je účastníkem řízení, pokud jde o projednávání náhrady majetkové škody. O způsobu náhrady majetkové škody pak rozhoduje správní orgán. Pokud byla nebo mohla být v řízení o přestupku zabráná věc, tak se řízení může zúčastnit i osoba, která věc vlastní, avšak jen té části řízení, které se zabráná věci týká. U přestupku proti majetku, pokud je přestupce a poškozený mezi sebou ve vztahu osob blízkých, se jedná o tzv. návrhový přestupek podle ust. § 68 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Znamená to, že poškozený musí podat návrh na projednání věci k příslušnému správnímu orgánu, a to do tří měsíců ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl. Tím se stává účastníkem řízení. Osobou blízkou se z hlediska zákona o přestupcích rozumí:

„Osobou blízkou se rozumí příbuzný v pokolení přímém, osvojitel, osvojenec, sourozenec a manžel, partner. Jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se

---

⁸⁷ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 30.

⁸⁸ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 31,

pokládají za osoby sobě navzájem blízké jen tehdy, kdyby újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá právem pocítovala jako újmu vlastní.“⁸⁹

Dále jsou účastníci řízení podrobněji uvedeni ve správním řádu. Účastníky řízení dělí správní řád podle rozsahu jejich procesních práv do tří kategorií.

Hlavní účastníci, tj. žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí v řízení o žádosti, anebo dotčené osoby, jimž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají v řízení z moci úřední. Např. ti, kterým je uložena povinnost zaplatit pokutu. Jsou to osoby, o jejichž právech a povinnostech se jedná.

Vedlejší účastníci, tj. další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.

Účastníci dle zvláštních zákonů, tj. osoby, o kterých to stanoví zvláštní zákon. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, mají postavení žadatelů nebo těch povinných, jestliže jim má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo nebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají. Jinak mají postavení dalších dotčených osob.

5.7 ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

Zákon o přestupcích uvádí v §§ 67 a 68⁹⁰, že přestupky se projednávají z úřední povinnosti, pokud nejde o přestupky projednávané jen na návrh, což se týká opět osob blízkých. Řízení o přestupku se zahajuje na základě podkladu oznámení státního orgánu, orgánu policie, obce, právnické osoby nebo občana. Také se řízení zahajuje na základě vlastního zjištění z činnosti správního orgánu nebo na základě postoupení věci orgánem činným v trestním řízení. Je zde také definována osoba blízká a postup při projednávání přestupku, kdy vyjde najevo u určitých přestupků, že přestupek byl spáchán mezi osobami blízkými.

---

⁸⁹ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 30.

⁹⁰ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 30.

Dále je postup upraven ve správním řádu. Ten uvádí, že zahájit řízení je možné dvěma způsoby, a to buď na žádost účastníka, nebo zahájení řízení z moci úřední.⁹¹

Řízení o žádosti je zahájeno okamžikem, kdy žádost dojde příslušnému správnímu orgánu. Pokud zákon nebo povaha věci předpokládá podání žádosti více žadateli současně, není řízení zahájeno, dokud žádost nepodal poslední z nich. Ostatním žadatelům se přitom jejich žádosti nevracejí. Správní řád počítá s různými „stupni“ vad žádosti. Vady odstranitelné pomůže správní orgán žadateli odstranit nebo jej vyzve k jejich odstranění v přiměřené lhůtě. V takovém případě správní orgán může, ale nemusí, řízení přerušit. Jinak je tomu u žádostí zatížených vadami neodstranitelnými, jinými slovy žádostí právně nepřipustných, které správní orgán neprojednává a řízení musí vždy zastavit. Žadatel může pouze vzít žádost zpět nebo zúžit její předmět. Rozšíření předmětu žádosti není v moci žadatele a může ji povolit pouze správní orgán, pokud podateli hrozí vážná újma.⁹²

Řízení z moci úřední je zahájeno okamžikem, kdy správní orgán oznámí zahájení řízení hlavnímu účastníkovi, a je-li hlavních účastníků více, pak v okamžiku, kdy oznámil zahájení prvnímu z nich. V případě, že hlavní účastník není správnímu orgánu znám, je zahájení řízení z moci úřední vázáno na doručení prvnímu účastníkovi, tedy vedlejšímu nebo speciálnímu. Správnímu orgánu je dále uložena povinnost bezodkladně uvědomit všechny ostatní účastníky.⁹³

Ve správním řízení mohou nastat **překážky**. Může jít o překážku věci zahájené (litispendence), která brání správnímu orgánu zahájit řízení, pokud bylo v téže věci a z téhož důvodu zahájeno řízení u jiného správního orgánu. Nebo může jít o překážku věci rozhodnuté (rei iudicata), která brání správnímu orgánu přiznat právo či uložit povinnost, pokud bylo o témže právu či povinnosti téže osoby ze stejného důvodu již rozhodnuto.⁹⁴

---

⁹¹ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 505,

⁹² ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 505,

⁹³ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 506,

⁹⁴ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 506-507.

5.8 ÚSTNÍ JEDNÁNÍ

Přestupkový zákon upravuje ústní jednání před správním orgánem v § 74 takto:

„ (1) O přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

(2) Je-li obviněným z přestupku mladistvý, vyrozumí správní orgán o nařízeném ústním jednání též zákonného zástupce mladistvého a orgán vykonávající sociálně-právní ochranu dětí; jim se také rozhodnutí o přestupku oznamuje.“⁹⁵

Správní orgán nařídí ústní jednání v případech, kdy to stanoví zákon a jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné. Nehrozí-li nebezpečí z prodlení, uvědomí správní orgán o ústním jednání účastníky nejméně s pětidenním předstihem. Tuto povinnost nemá vůči účastníkovi, který se práva účasti na ústním jednání vzdal. Ústní jednání je neveřejné, pokud zákon nestanoví nebo správní orgán neurčí, že jednání nebo jeho část veřejné jsou. Při určování veřejného ústního jednání dbá správní orgán na ochranu utajovaných skutečností a na ochranu práv účastníků řízení, zejména práva na ochranu osobnosti, jakož i na ochranu mravnosti. Z důvodu ochrany mravnosti mohou být z účasti na ústním jednání vyloučeny nezletilé osoby. O provádění důkazů mimo ústní jednání musí být účastníci včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Tuto povinnost nemá správní orgán vůči tomu účastníkovi řízení, který se vzdal práva účasti při dokazování. Jestliže účastník, o jehož právech a povinnostech se jedná, požádá, aby ústní jednání bylo veřejné, správní orgán mu vyhoví, ale pouze pokud tím nemůže být způsobena újma ostatním účastníkům řízení. O návrhu rozhodne správní orgán usnesením, které se pouze poznamená do spisu.⁹⁶

„K naplnění zásady dobré správy (zejména § 4 odst. 3 a 4 správního řádu), podle níž má správní orgán s dostatečným předstihem uvědomovat dotčené osoby o úkonu, který činí, pokud je to potřebné k hájení jejich práv a také má umožnit dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy, dále k uplatnění práva účastníka vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí a vyjádřit v řízení své stanovisko (§ 36 odst.

⁹⁵ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 31,

⁹⁶ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s.507.

2 a 3) a pro zachování zásady procesní rovnosti (§ 7) měl by správní orgán *přizvat k ústnímu jednání všechny účastníky* a požádat je, aby tam uplatnili svá stanoviska, připomínky a návrhy. Bez ohledu na to tak však mohou činit v kterémkoliv stádiu řízení, s výjimkou těch případů, kdy správní orgán usnesením prohlásí, dokdy mohou účastníci činit své návrhy (§ 36 odst. 1), ale ani tam není výslovně stanoveno, že by se k později vzneseným nepřihlíželo (již bylo řešeno sub 2.3.5 a 4.).⁹⁷

5.9 VÝROK ROZHODNUTÍ

Výrok o rozhodnutí je v zákoně o přestupcích definován v ustanovení § 77 takto:

„Výrok rozhodnutí o přestupku, jímž je obviněný z přestupku uznán vinným, musí obsahovat též popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, vyslovení viny, druh a výměru sankce, popřípadě rozhodnutí o upuštění od uložení sankce (§ 11 odst. 3), o započtení doby do doby zákazu činnosti (§ 14 odst. 2), o uložení ochranného opatření (§ 16), o nároku na náhradu škody (§ 70 odst. 2) a o náhradě nákladů řízení (§ 79 odst. 1).“⁹⁸

Pachatel přestupku by se ve výroku rozhodnutí tedy dozvědět všechny skutečnosti, kterých se měl dopustit svým jednáním, kdy, kde, jak, čím a proč včetně uložené sankce. Všechny uvedené skutečnosti ve výroku jsou následně odůvodněny v další části rozhodnutí správního orgánu.

Předtím, než správní orgán rozhodne, se řídí podle správního řádu. Ve správním řádu je uveden demonstrativní výčet institutů, které mohou správnímu orgánu sloužit jako podklady pro vydání rozhodnutí.⁹⁹

Kromě těchto výslovně uvedených institutů může správní orgán samozřejmě jako podklad pro vydání rozhodnutí využít i další poznatky, které v průběhu řízení získá a které mají ve vztahu k předmětu řízení vypovídací hodnotu.

Povinnost opatřit podklady pro vydání rozhodnutí má zásadně správní orgán, přičemž účastníci řízení mají správnímu orgánu při jejich opatřování poskytovat maximální součinnost.

⁹⁷ SLUKOVÁ, S., PRŮCHA, P., HAVLAN, P., KADEČKA, S. *Správní právo procesní*. EUROLEX BOHEMIA, Praha: 2005, s. 124,

⁹⁸ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 32,

⁹⁹ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 486.

Správní orgán vždy zjišťuje všechny okolnosti, které jsou v daném případě důležité pro ochranu veřejného zájmu. Zásada materiální pravdy se uplatní v těch případech, kdy má správní orgán svým rozhodnutím uložit z moci úřední povinnost. V těchto případech je správní orgán povinen zjistit, i bez návrhu, všechny důležité okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena. Naproti tomu v řízení o žádosti správní orgán, aniž by musel zjišťovat skutečný stav věci, žádost zamítne v okamžiku, kdy zjistí jedinou skutečnost, která jí znemožňuje vyhovět. Zásada materiální pravdy je potom zcela negována ve sporném řízení, ve kterém správní orgán vychází z důkazů, jež navrhnou účastníci řízení, a sám žádné podklady pro vydání rozhodnutí obstarávat nemusí.¹⁰⁰

Nejdůležitějším podkladem pro vydání rozhodnutí jsou **důkazy**. Zákon opět obsahuje demonstrativní výčet nejběžnějších důkazních prostředků, ale správní orgán může k dokazování využít všech procesních poznatků, které přispějí ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy.

Správní orgán hodnotí důkazy a další podklady ve smyslu zásady volného hodnocení důkazů, tedy podle své úvahy s ohledem na všechny další skutečnosti, které v průběhu řízení zjistí. Výjimku z této zásady tvoří důkaz veřejnou listinou. Obsah listin vydaných orgány veřejné moci v rozsahu jejich působnosti považuje správní orgán za pravdivý, ledaže by byl prokázán opak, například jinou veřejnou listinou. Kromě veřejné listiny je privilegovaným podkladem pro vydání rozhodnutí i závazné stanovisko dotčeného orgánu, jež je závazné pro výrokovou část rozhodnutí.¹⁰¹

Účastníci řízení mají povinnost označit důkazy na podporu svých tvrzení. Zákon nestanovuje za porušení této povinnosti nějakou bezprostřední hrozbu sankcí, např. pořádkovou pokutou, ale v důsledku může být sankcí za nesplnění této povinnosti třeba i neúspěch v řízení.¹⁰²

V případě, že je pro zjištění stavu věci důležitá listina, kterou nemá správní orgán k dispozici, může vydat usnesení, na jehož základě je ten, kdo má takovou listinu u sebe, povinen předložit ji správnímu orgánu. Předložení listiny je zakázáno nebo ho lze odmítnout ze stejných důvodů jako v případě svědecké výpovědi. Čestným prohlášením je možné nahradit pouze předložení listiny, a to v případě, že by to

¹⁰⁰ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů,

¹⁰¹ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s.487, 501, 503, 507, 509,

¹⁰² ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s.487, 501, 503, 507, 509.

umožňoval zvláštní zákon. Jiné důkazní prostředky čestným prohlášením nově nahradit nelze.¹⁰³

Stejně jako u listiny je každý, kdo má u sebe věc, která přispěje ke zjištění stavu věci, povinen předložit ji správnímu orgánu nebo strpět její ohledání na místě. Pro zákaz nebo odmítnutí ohledání platí stejná úprava jako v případě svědecké výpovědi.¹⁰⁴

Správní orgán může kohokoliv, kdo není účastníkem řízení, vyslechnout jako svědka. Předtím ho poučí o povinnosti vypovídat pravdivě a nic nezamlčet stejně jako o okolnostech, které znemožňují svědeckou výpověď podat. Dále ho poučí o možnosti odeprít svědeckou výpověď v případě, že by jí svědek způsobil sám sobě nebo osobě blízké nebezpečí postihu pro trestný čin nebo jiný správní delikt.¹⁰⁵

Ve výjimečných případech, kdy závisí rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které nemá ani správní orgán a ani nelze posouzení těchto skutečností opatřit od jiného správního orgánu, ustanoví správní orgán znalce. Znalci správní orgán zároveň uloží, aby ve stanovené lhůtě vypracoval písemný znalecký posudek, který správní orgán v řízení použije jako důkazní prostředek. Případně může správní orgán znalce také vyslechnout.

V okamžiku, kdy správní orgán ukončí dokazování a má k dispozici všechny podklady potřebné pro vydání rozhodnutí, je jeho povinností dát účastníkům řízení možnost **vyjádření**.¹⁰⁶

S problematikou podkladů pro vydání rozhodnutí souvisí dále **institut předběžné otázky**¹⁰⁷. Podle tohoto ustanovení bude správní orgán postupovat v případě, kdy je v řízení nezbytně nutné vyřešit otázku, o které dosud nebylo pravomocně rozhodnuto. K řešení takové otázky může být příslušný jiný orgán veřejné moci nebo i sám správní orgán, přičemž o ní nelze rozhodnout ve společném řízení. Tato situace vyplývá ze skutečnosti, že zákon za správní orgán považuje například celý městský úřad, a nikoliv jeho jednotlivé odbory. Situace, kdy rozhodnutí jednoho odboru závisí na řešení otázky, o které rozhoduje jiný odbor, nebude potom nikterak výjimečná.

---

¹⁰³ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 487, 501, 503, 507, 509,

¹⁰⁴ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 487, 501, 503, 507, 509,

¹⁰⁵ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 497, 509,

¹⁰⁶ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů,

¹⁰⁷ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 510.

Správní orgán si může o předběžné otázce sám učinit úsudek nebo může někoho vyzvat, aby vyvolal řízení o této otázce u příslušného orgánu, případně může dát sám podnět k zahájení takového řízení. Do doby, než příslušný orgán o předběžné otázce rozhodne, je na zvážení správního orgánu, zda přeruší řízení.

5.10 ROZHODNUTÍ

Správní řád rozlišuje „rozhodnutí ve věci“ a „rozhodnutí o procesních otázkách“. **Rozhodnutí ve věci** je rozhodnutí, kterým správní orgán zakládá, mění či ruší práva a povinnosti účastníků nebo jím správní orgán autoritativně prohlašuje, že konkrétně určený účastník taková práva či povinnosti má, anebo nikoli. Takovéto rozhodnutí ve věci může potom mít formu „rozhodnutí“ nebo „příkazu“. Naproti tomu „**usnesení**“ je druh rozhodnutí nově vytvořený pro případy, kdy správní orgán rozhoduje o procesních otázkách, jako např. přerušení, zastavení, vyloučení pro podjatost, změna příslušnosti bude rozhodováno usnesením. V tomto místě je však třeba zdůraznit, že usnesením řeší správní orgán procesní otázku pouze v případech, kdy tak stanovuje zákon.¹⁰⁸

Rozhodnutí se **vyhotovuje v písemné formě**. V písemném vyhotovení rozhodnutí se uvede označení rozhodnutí, musí obsahovat označení správního orgánu, který rozhodnutí vydal, číslo jednací, datum vyhotovení, otisk úředního razítka, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby. Podpis oprávněné úřední osoby je na stejnopisu možné nahradit doložkou „vlastní rukou“ či zkratkou „v. r.“ u příjmení oprávněné úřední osoby a doložkou „za správnost vyhotovení“: s uvedením jména, příjmení a podpisu úřední osoby, která odpovídá za písemné vyhotovení rozhodnutí. Dále se uvedou jména a příjmení všech účastníků řízení.¹⁰⁹

Elektronická verze rozhodnutí se vyhotoví, pokud se na žádost účastníka má rozhodnutí doručit elektronicky. Vyhotoví ji úřední osoba, která za písemné vyhotovení rozhodnutí odpovídá. Na místě otisku úředního razítka vyjádří tuto skutečnost slovy „otisk úředního razítka“ a dokument podepíše svým zaručeným elektronickým

---

¹⁰⁸ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 514-517,

¹⁰⁹ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 514-517.

podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb.¹¹⁰

Písemně se rozhodnutí nevyhotovuje v případě, že tak stanoví zákon nebo když se účastníci řízení písemného rozhodnutí vzdají. Výroková část, odůvodnění a poučení o opravném prostředku se pouze vyhlásí a do spisu se učiní záznam. Ústně vyhlášené rozhodnutí potvrdí správní orgán písemně, pokud tedy účastník písemné potvrzení požaduje.¹¹¹

Zřejmé nesprávnosti v písemných vyhotoveních rozhodnutí se nově opravují opravným usnesením, pokud byly součástí odůvodnění nebo poučení. Pokud však došlo k nesprávnosti ve výrokové části, vydá správní orgán opravné rozhodnutí. Forma opravy tedy nezáleží na významu nesprávnosti, ale na tom, do které části se nesprávnost promítla.

Rozhodnutí je **vydáno** okamžikem, kdy správní orgán předal stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení nebo provedl jiný úkon k doručení. Nebo ústním vyhlášením rozhodnutí v případě, že se účastník vzdá nároku na doručení jeho písemného vyhotovení. Dále potom vyvěšením veřejné vyhlášky nebo dále poznamenáním usnesení do spisu, ale jen u těch usnesení, která se do spisu poznamenávají.¹¹²

Lhůta pro takto definované vydání rozhodnutí je bezodkladně. Nelze-li vydat rozhodnutí bezodkladně, tak ale nejpozději do 30 dnů. Tuto třicetidenní lhůtu lze prodloužit až o dalších 30 dnů z důvodu některých procesních průtahů. Kromě toho lze třicetidenní lhůtu z důvodu dožádání, zpracovávání znaleckého posudku nebo doručování do ciziny prodloužit o dobu trvání těchto úkonů.¹¹³

Pravomocné rozhodnutí je **závazné** pro účastníky řízení a pro všechny správní orgány. Pouze rozhodnutí ve věcech statusových, tedy osobního stavu, je závazné pro každého.¹¹⁴

---

¹¹⁰ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 514-517,

¹¹¹ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 514-517,

¹¹² ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 514-517,

¹¹³ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 514-517,

¹¹⁴ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 514-517.

Oznámení rozhodnutí je způsob, jak se jeho adresát dozví o tom, jak správní orgán rozhodl. Písemné rozhodnutí se oznamuje doručením stejnopisu písemného vyhotovení do vlastních rukou účastníků řízení. Lze doručovat i na elektronickou adresu, když o to účastník řízení požádá. Rozhodnutí, které se nevyhotovuje v písemné formě, se oznamuje ústním vyhlášením. Ústní vyhlášení má účinky oznámení v případě, že se účastník současně vzdá nároku na doručení písemného vyhotovení rozhodnutí. Tato skutečnost se poznamená do spisu.¹¹⁵

Správní řád upravuje vyslovení **nicotnosti rozhodnutí** nadřízeným orgánem jako důsledek věcné nepříslušnosti správního orgánu k vydání rozhodnutí. Správní orgány jsou povinny dát příslušnému správnímu orgánu podnět k prohlášení nicotnosti. Dalším druhem nicotnosti je nicotnost vyslovovaná soudem.¹¹⁶

Usnesení správní orgán vydává pouze tehdy, když to stanovuje zákon. Existují usnesení, která se oznamují. Pokud správní orgán usnesení oznamuje, činí to stejným způsobem, jako by oznamoval rozhodnutí ve věci. Proti oznámenému usnesení se lze odvolat, nevyklučuje-li to zákon. Odvolání ovšem nemá odkladný účinek. Dále existují usnesení, která se pouze poznamenávají do spisu. V případě takového usnesení je povinností správního orgánu účastníky pouze vhodným způsobem uvědomit o jeho existenci. Důsledkem neoznamování usnesení je skutečnost, že se proti němu nelze odvolat a jediným nástrojem účastníka nespokojeného s takovým usnesením je potom stížnost. Speciálními typy usnesení je exekuční příkaz a exekuční výzva. V novém správním řádu potom nalezneme „nepřímou novelu“ dosavadních právních předpisů, v jejímž důsledku budou správní orgány v případech, ve kterých se podle správního řádu vydává usnesení, vydávat usnesení navzdory tomu, že jiný dosavadní právní předpis předpokládá vydání rozhodnutí.¹¹⁷

„Podle čl. 36 odst. 2 LPS se může každý, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak; z takového soudního přezkumu však

---

¹¹⁵ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 514-517,

¹¹⁶ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 514-517,

¹¹⁷ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 514-517.

nesmějí být vyloučena rozhodnutí týkající se základních práv a svobod podle Listiny. Podmínky a podrobnosti upravuje zákon (čl. 81 Ust)."¹¹⁸

5.11 ZASTAVENÍ ŘÍZENÍ

Přestupkový zákon řeší otázku zastavení řízení správním orgánem jasně danými podmínkami. Tyto podmínky jsou uvedeny v ustanovení § 76.¹¹⁹ Pokud tedy správní orgán zjistí, že se skutek nestal nebo není přestupkem, skutek nespáchal obviněný z přestupku, jednání nebylo obviněnému prokázáno, obviněný požívá výsad a imunit podle mezinárodního práva (vyjma osob v § 9/3 přestupkového zákona¹²⁰), obviněný v době spáchání přestupku nedovršil 15 rok svého věku nebo trpěl duševní poruchou, odpovědnost za přestupek zanikla, o přestupku bylo již pravomocně rozhodnuto správním orgánem nebo orgánem činným v trestním řízení, za přestupek byla uložena pokuta v blokovém řízení, o skutku bylo již rozhodnuto v disciplinárním řízení a toto rozhodnutí je postačující, obviněný z přestupku nebo navrhovatel zemřel, navrhovatel vzal svůj návrh na zahájení řízení zpět nebo se bez náležité omluvy nedostavil k ústnímu jednání nebo se bez důležitého důvodu nedostavil, v řízení o přestupku urážky na cti došlo ke smíru, věc byla postoupena podle § 71 po zahájení řízení, tak se řízení zastaví.

Také může správní orgán řízení o přestupku zastavit, jestliže sankce, kterou lze za přestupek uložit, je bezvýznamná vedle trestu, který byl nebo bude podle očekávání uložen obviněnému z přestupku za jiný čin v trestním řízení.

Zákon stanovuje taxativní výčet důvodů, kdy správní orgán svým usnesením **správní řízení zastaví**. Rozlišuje důvody zastavení řízení o žádosti a důvody zastavení řízení vedeného z moci úřední. Pokud nastane některý z důvodů, které stanovuje zákon, je správní orgán povinen řízení zastavit.¹²¹

Důvodem zastavení řízení o žádosti je zpětvzetí žádosti. Zde dochází k posílení postavení hlavního účastníka, tedy žadatele, neboť se zastavením řízení nemusí souhlasit všichni další účastníci, ale mohou s ním souhlasit pouze případní další

---

¹¹⁸ HENDRYCH, D. A KOLEKTIV. *Správní právo – obecná část*. 7. vydání, Praha: C. H. Beck, 2009, s. 700,

¹¹⁹ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 31,

¹²⁰ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 18,

¹²¹ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 513.

žadatelé, kteří budou mít ve většině případů shodné zájmy. Důvodem zastavení je dále podání zjevně právně nepřijatelné žádosti. Dále potom neodstranění podstatných vad žádosti ve lhůtě, kterou stanovil správní orgán, nezaplacení příslušného správního poplatku ve lhůtě, kterou stanovil správní orgán. Dalším důvodem je situace, kdy se o téže žádosti vede řízení u jiného správního orgánu. Důvodem zastavení řízení o žádosti je ve stanovených případech smrt nebo zánik žadatele. Dále potom případ, kdy se žádost stala zjevně bezpředmětnou. Ve všech těchto případech vydá správní orgán usnesení o zastavení řízení, které oznámí všem účastníkům řízení, kteří proti němu mohou podat odvolání.¹²²

Řízení vedené z moci úřední zastaví správní orgán usnesením v případě, kdy o téže věci bylo dříve zahájeno řízení u jiného správního orgánu, nebo jestliže odpadl důvod řízení. Usnesení se pouze poznamená do spisu.

5.12 NÁHRADA NÁKLADŮ ŘÍZENÍ

Náhrada nákladů řízení je uvedena v zákoně o přestupcích v ustanovení § 79, kdy hovoří takto:

„(1) Občanovi, který byl uznán vinným z přestupku, jakož i navrhovateli, bylo-li řízení zahájené na jeho návrh zastaveno podle § 76 odst. 1 písm. a), b), c) nebo j), se uloží povinnost nahradit státu náklady spojené s projednáváním přestupku. Náklady řízení se hradí paušální částkou, kterou stanoví ministerstvo vnitra České republiky v dohodě s ministerstvem financí České republiky zvláštním právním předpisem.

(2) Povinnost nahradit náklady řízení nelze uložit v blokovém řízení (§ 84) ani v řízení příkazním (§ 87).

(3) Z důvodů zvláštního zřetele hodných lze od uložení povinnosti nahradit náklady řízení podle odstavce 1 zcela nebo zčásti upustit.

(4) Náhrada nákladů řízení je příjmem obce, jejíž orgán rozhodl o přestupku v prvním stupni. Náhrada nákladů řízení o přestupku, který vedl jiný správní orgán České republiky, je příjmem státního rozpočtu této republiky.“¹²³

Náklady řízení jsou zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, a to včetně správního poplatku, ušlého výdělku účastníků a jejich zákonných zástupců,

¹²² ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 513,

¹²³ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 32.

nákladů důkazů, tlumočného a odměny za zastupování. Náklady nese správní orgán nebo dotčený orgán a účastník, nestanoví-li zákon jinak. Prováděcí předpis stanoví rozsah náhrady a také paušální částky nákladů, které hradí účastník, který řízení vyvolal porušením právní povinnosti.

5.13 ODVOLACÍ ŘÍZENÍ

Proti rozhodnutí o přestupku se lze odvolat podle ustanovení § 81 přestupkového zákona. Ten hovoří o odvolání takto:

„(1) Proti rozhodnutí o přestupku se může odvolat v plném rozsahu jen obviněný z přestupku a, jde-li o mladistvého, v jeho prospěch i jeho zákonný zástupce a orgán vykonávající sociálně-právní ochranu dětí.

(2) Poškozený se může odvolat jen ve věci náhrady škody.

(3) Vlastník zabrané věci se může odvolat jen proti té části rozhodnutí, ve které se vyslovuje zabránění věci.

(4) U přestupků, které lze projednat jen na návrh, se může navrhovatel odvolat jen proti té části rozhodnutí, která se týká vyslovení viny obviněného z přestupku nebo povinnosti navrhovatele nahradit náklady řízení; může se též odvolat proti rozhodnutí o zastavení řízení (§ 76 odst. 3).

(5) Včas podané odvolání proti rozhodnutí o přestupku má odkladný účinek, který není možno vyloučit.“¹²⁴

Obviněný z přestupku se může tedy odvolat proti rozhodnutí o přestupku v plném rozsahu v zákonem stanovené lhůtě. V dalším stupni rozhoduje správní orgán krajského úřadu, který přezkoumá rozhodnutí a všechny skutečnosti vedoucí správní orgán k tomuto rozhodnutí.

Poškozený, jako účastník řízení, se může odvolat jen ve věci náhrady škody, o němž správní orgán rozhodl. Správní orgán zpravidla rozhoduje o náhradě škody v civilně právním řízení. Poškozený se tedy, pokud se neodvolá, musí obrátit na soud, aby rozhodl o náhradě škody.

Vlastník věci, která byla v řízení o přestupku zabráněna, se může odvolat proti rozhodnutí jen v té části výroku, která se týká zabraně věci. I když se jedná o pachatele přestupku, tak správní orgán zabranou věc vrací jemu. Zabraná věc se pachateli

---

¹²⁴ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 32.

přestupku zpravidla nevrací, pokud je to věc, kterou by mohl pachatel přestupku páchat přestupkové nebo trestní jednání dále nebo by touto věcí mohl dále ohrožovat život nebo zdraví osob, pokud se v řízení o přestupku týkalo právě tohoto jednání.

Správní řízení vychází obecně ze zásady dvojinstančnosti, proto je možné řádným opravným prostředkem, tedy **odvoláním**, napadnout jakékoliv správní rozhodnutí. Správní orgán v žádném případě nemůže na základě vlastního správního uvážení vyloučit možnost podat proti svému rozhodnutí odvolání. Vyloučit odvolání může pouze zákon.¹²⁵

Proti konkrétnímu rozhodnutí se mohou odvolat ti účastníci řízení, kterým se rozhodnutí oznamuje, za předpokladu, že se po oznámení rozhodnutí svého práva na odvolání nevzdají. Nemusí tedy být pravidlem, že proti všem dílčím usnesením v rámci jednoho správního řízení se mohou odvolat všichni účastníci tohoto řízení. Jestliže účastník, který svého práva podat odvolání využil, následně vezme své odvolání zpět, nemůže ho už podat znovu. Pokud je odvolatel jediným účastníkem řízení a vezme podané odvolání zpět, nabývá rozhodnutí následujícím dnem právní moci.¹²⁶

Odvolání se podává u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, ale nově je povinnost odvolatele podat je v potřebném počtu stejnopisů tak, aby všichni účastníci i správní orgán měli po jednom stejnopisu.¹²⁷

Odvolací lhůta činí 15 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí účastníkovi oznámeno, přičemž zvláštní zákony mohou stanovit lhůtu jinou. Odvolání nelze podat před okamžikem vydání rozhodnutí, proti kterému směřuje, takové odvolání by bylo nepřipustné. Pokud se správní orgán dopustí chyby v poučení o opravném prostředku, případně účastníkovi takové poučení vůbec neposkytne, počíná odvolací lhůta běžet teprve ode, kdy je účastníkovi oznámeno usnesení o opravě této chyby. Pokud správní orgán opravné usnesení nevydá, třeba proto, že chybu neodhalí, činí odvolací lhůta 90 dnů ode dne oznámení chybného rozhodnutí.¹²⁸

V případě, že se správní orgán dopustí ještě horšího pochybení a své rozhodnutí účastníkovi vůbec neoznámí, může takový účastník podat odvolání v subjektivní

---

¹²⁵ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 520-521,

¹²⁶ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 520-521,

¹²⁷ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 520-521,

¹²⁸ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 520-521.

třicetidenní a objektivní jednorochní lhůtě. To ovšem platí pouze pro „vedlejšího“ účastníka řízení. Pokud není rozhodnutí oznámeno „hlavnímu“ účastníkovi řízení, nenabude nikdy právní moci.¹²⁹

Odvolání, které je podáno včas a oprávněnou osobou, má devolutivní účinek a suspenzivní účinek. Správní orgán může suspenzivní účinek odvolání vyloučit pouze ze zákonem stanovených důvodů, přičemž takové rozhodnutí musí vždy náležitě zdůvodnit. V některých případech vylučuje suspenzivní účinek přímo zákon.

Správní orgán, který vydal odvoláním napadené rozhodnutí, má k dispozici třicetidenní lhůtu, během které **poskytne** všem ostatním **účastníkům možnost, aby se k podanému odvolání vyjádřili**.¹³⁰

Pokud odvolání nemá všechny náležitosti, správní orgán pomůže odvolateli nedostatky odstranit, případně jej vyzve k jejich odstranění, k čemuž mu poskytne přiměřenou lhůtu. O podaném odvolání může prvoinstanční správní orgán také sám rozhodnout, a to tak, že v rámci tzv. autoremedury své rozhodnutí zruší nebo změní. Tento postup by přicházel v úvahu pouze, když by správní orgán odvolání plně vyhověl a zároveň by tím nebyla způsobena újma žádnému jinému z účastníků řízení, popř. by s takovou újmu vyslovili souhlas. Nejsou-li podmínky pro uplatnění autoremedury splněny, předá správní orgán věc k rozhodnutí odvolacímu orgánu společně se svým vyjádřením, ve kterém by se kromě jiného měl zabývat i tím, zda nejsou v odvolání uvedeny „nové“ skutečnosti či návrhy, k nimž se nepřihlíží. V případě, že správní orgán shledá podané odvolání opožděným či nepřipustným, předá spis k rozhodnutí odvolacímu správnímu orgánu v desetidenní lhůtě, přičemž řízení nijak nedoplňuje a ani neposkytuje ostatním účastníkům možnost se k takovému odvolání vyjádřit.¹³¹

Okamžikem předání spisu začíná odvolacímu správnímu orgánu běžet **lhůta pro vydání rozhodnutí o odvolání**. V případě opožděného nebo nepřipustného odvolání jej odvolací správní orgán zamítne, musí však z úřední povinnosti zkoumat, zda takové odvolání nezakládá důvod k zahájení přezkumného řízení či obnovy řízení.¹³²

---

¹²⁹ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 5120-521,

¹³⁰ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 5120-521,

¹³¹ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 552-521,

¹³² ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 520-521.

V případě včas podaného a přípustného odvolání přezkoumá odvolací orgán napadené rozhodnutí a na základě výsledku tohoto procesu vydá rozhodnutí. K posunu oproti předchozí praxi dochází v rozsahu, ve kterém se napadené rozhodnutí v odvolacím řízení přezkoumává. Odvoláním napadené rozhodnutí je přezkoumáváno z hlediska zákonnosti v plném rozsahu, ovšem z hlediska jeho správnosti pouze v rozsahu námitek uvedených v odvolání. V odvolacím řízení se dále nepřihlédne k novým skutečnostem ani návrhům, které odvolatel uplatnil až ve svém odvolání, přestože o nich věděl a mohl je uplatnit již v průběhu řízení před prvoinstančním správním orgánem. Pokud by ovšem takto „nově uplatněná“ skutečnost či návrh svědčila o nezákonnosti napadeného rozhodnutí, je povinností odvolacího správního orgánu přezkoumat napadené rozhodnutí v tomto směru z moci úřední. Dále odvolací orgán nepřihlédne k vadám řízení, které nemohly mít vliv na zákonnost ani na správnost napadeného rozhodnutí. Zde se bude jednat o drobná administrativní pochybení prvoinstančního orgánu, která nemohla mít vliv na výsledek řízení.¹³³

Výsledkem odvolacího řízení je **vydání rozhodnutí**, kterým odvolací orgán, v případě zjištění nezákonnosti či nesprávnosti, napadené rozhodnutí nebo jeho část zruší a řízení zastaví nebo zruší a věc společně se svým závazným právním názorem vrátí k novému projednání nebo ji změní. Změnu napadeného rozhodnutí nelze provést.

Pokud odvolací orgán neshledá v napadeném rozhodnutí ani v řízení, které předcházelo jeho vydání, žádné pochybení, jež by odůvodňovalo vydání některého z těchto rozhodnutí, odvolání **zamítne** a napadené rozhodnutí potvrdí.

Rozhodnutí odvolacího orgánu nabývá právní moci dnem, kdy bylo oznámeno všem „hlavním“ účastníkům řízení, a nelze se proti němu dále odvolat. V úvahu připadá pouze iniciace některého z „mimořádných opravných prostředků“.¹³⁴

5.14 PŘEZKUMNÉ ŘÍZENÍ

Přezkoumání rozhodnutí o přestupku soudem je uvedeno v zákoně o přestupcích v ustanovení § 83, který uvádí:

„(1) Požádá-li účastník, který podal návrh na přezkoumání rozhodnutí o přestupku soudem, o odložení výkonu rozhodnutí, správní orgán jeho žádosti vyhoví.

¹³³ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 142-143,

¹³⁴ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 520-521.

(2) Při přezkoumávání rozhodnutí o přestupku soudem se postupuje podle zvláštního předpisu.¹³⁵

Podstatou tohoto institutu je revize správních rozhodnutí, která již nabyla právní moci, z hlediska jejich zákonnosti. **Přezkumné řízení** provádí nadřízený správní orgán z moci úřední. Na přezkumné řízení není právní nárok. Případný podnět účastníka řízení na provedení přezkumu není tedy žádostí podle správního řádu, jejímž podáním by toto řízení bylo zahájeno. Přezkumné řízení zahájí správní orgán z moci úřední v případě, kdy jsou dány důvodné pochybnosti o tom, že dřívější správní rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy. Rozhodný je přitom soulad s právními předpisy, které platily v době vydání rozhodnutí.¹³⁶

V rámci přezkumného řízení zrušit či změnit i rozhodnutí, které ještě nenabylo právní moci. Takový postup je možný ve vztahu k rozhodnutí, které je předběžně vykonatelné, tedy kde odvolání nemá odkladný účinek.¹³⁷

Z důvodu právní jistoty dochází k rozšíření okruhu rozhodnutí, která jsou „nepřezkoumatelná“. **Rozhodnutí jsou z přezkumného řízení vyloučena** v případech rozhodnutí, kterými byl udělen souhlas k soukromoprávnímu úkonu nebo povolen vklad práva k nemovitosti evidované v katastru nemovitostí. Dále je vyloučen případ, kdy bylo rozhodnuto ve věci osobního stavu, a žadatel nabyl práva v dobré víře, převyšuje požadavek právní jistoty zásadu legality. Stejně tak jsou např. samostatně nepřezkoumatelná všechna usnesení, tedy kromě těch usnesení, kterými se řízení končí.¹³⁸

Další změna se týká lhůt, které se vztahují k provedení přezkumného řízení. Správní řád rozlišuje dvě **lhůty pro zahájení**, a to subjektivní dvouměsíční lhůtu a objektivní jednoroční lhůtu. Jedná o lhůty propadné. Nelze tedy přezkumné řízení provést, pokud správní orgán nestihne v těchto lhůtách vydat usnesení o zahájení přezkumu. Dále správní řád stanovuje lhůtu 15 měsíců pro ukončení přezkumného

---

¹³⁵ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, s. 32,

¹³⁶ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 524-527,

¹³⁷ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 524-527,

¹³⁸ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 524-527.

řízení. Pokud by správní orgán nestihl v této lhůtě ve věci rozhodnout, je jeho povinností přezkumné řízení zastavit.¹³⁹

Pro případy zjevné nezákonnosti rozhodnutí, která vyplývá přímo ze spisového materiálu, zavádí správní řád nově **institut zkráceného přezkumného řízení**. Zde se nebude provádět žádné dokazování a prvním úkonem bude vydání rozhodnutí, kterým se zpravidla dřívější nezákonné rozhodnutí zruší.¹⁴⁰

Správní řád v případě přezkumného řízení dbá na zásadu ochrany práv nabytých v dobré víře. Správní orgán má možnost stanovit, od které doby nastávají **účinky rozhodnutí**. Účinky rozhodnutí v přezkumném řízení mohou být podle okolností stanoveny zpětně od právní moci nebo předběžné vykonatelnosti přezkoumávaného rozhodnutí anebo od právní moci nebo předběžné vykonatelnosti rozhodnutí v přezkumném řízení. Odkdy nastávají účinky rozhodnutí v přezkumném řízení, určuje správní orgán, který řízení vede, a to přímo v rozhodnutí. Jestliže však správní orgán v průběhu přezkumného řízení zjistí, i když je sice přezkoumávané rozhodnutí nezákonné, ale jeho zrušením či změnou by byla způsobena nepoměrná újma některému účastníkovi řízení, který nabyl práva v dobré víře, přezkumné řízení zastaví.¹⁴¹

Příslušným správním orgánem k provedení přezkumného řízení je nadřízený správní orgán, který má možnost přezkoumávané rozhodnutí zrušit a věc vrátit k novému projednání. Přezkumné řízení může, za určitých podmínek, provést a „své“ rozhodnutí zrušit či změnit i ten správní orgán, který ho vydal – autoremedura.¹⁴²

---

¹³⁹ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 524-527,

¹⁴⁰ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 526,

¹⁴¹ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 524-527,

¹⁴² ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 522-525.

6 NÁVAZNOST NA TRESTNÍ ŘÍZENÍ

V případě, že správní orgán zjistí, že se v dané věci nejedná o přestupek proti majetku, ale je zde důvodné podezření, že se jedná o trestný čin, věc postoupí dle věcné příslušnosti policejnímu orgánu k prošetření prostřednictvím státního zastupitelství, které nejprve zhodnotí všechny získané podklady a odevzdá věc policejnímu orgánu s pokyny k dalšímu prošetření dané věci. Postupuje tak mimo jiné podle ustanovení § 10 správního řádu¹⁴³. V současné době se v Parlamentu jedná o zavedení obdobného systému jako na Slovensku, kdy přestupce, který spáchá třikrát obdobný přestupek (např. třikrát odcizí věc a způsobí tak pokaždé škodu nepatrnou, aniž by se jednalo o pokračující trestný čin v součtu škod), bude po spáchání čtvrtého přestupku proti majetku obdobného charakteru potrestán, jako by spáchal trestný čin. Nejedná se tedy o obdobu ust. § 205/2 trestního zákoníku¹⁴⁴, ale o zcela nové pojetí sankce za spáchané přestupky, ale již v rovině trestního řízení, které by mělo být účinnější, než stávající právní norma. Velké množství drobných krádeží v přestupkové rovině dle mého názoru stále stoupá a výše stručně popsany nový systém právní úpravy je jen přínosem pro všechny slušné občany, kteří se těchto přestupků nedopouštějí. Pokud by nové ustanovení trestního zákoníku o spáchání více než tří obdobných přestupků nabylo účinnosti, bylo by postupováno podle trestního řádu ve zkráceném přípravném řízení. Tendence majtkové kriminality v celkovém součtu by lehce stoupla, ale z hlediska preventivního by se jednalo o větší obavu pachatelů těchto přestupků z toho, že by se mohli vystavit trestnímu stíhání. Celkově by tedy páčání přestupků proti majetku, potažmo přečinů „Krádež“, mohlo klesnout. Dokud však tato nová úprava nenabude účinnosti a bude se moci vycházet ze zjištěné statistiky těchto přečinů, tak lze vycházet jen z domněnek obecně známých statistik obdobných přečinů, což je dosti diskutabilní. V tomto ohledu by se tedy upravil i zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů¹⁴⁵, takovým způsobem, aby navazoval na trestní zákoník. Systém by do budoucna mohl také fungovat, jak bylo popsáno v kapitole 4 - Komparace s trestním řízením.

¹⁴³ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 487, 489, 539-541,

¹⁴⁴ SAGIT. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2012, Úplné znění, s. 57,

¹⁴⁵ SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011.

6.1 VYMAHATELNOST SANKCÍ

Podání žaloby k soudu o náhradu škody poškozeným při spáchání přestupku proti majetku je v dnešní době velmi nízká. Z osob přestupců, kteří nevlastní žádný majetek, je téměř nemožné žádným způsobem vymoci náhradu za vzniklou škodu. Je to dáno tím, že osoby pachatele jsou většinou osoby bez domova, sociálně slabí občané, narkomani nebo recidivisté, kteří nemají v držení žádný movitý, ani nemovitý majetek. Poškození z těchto důvodů a také z důvodu nákladů soudního řízení, délky soudního řízení a nízké škody nepodávají žalobu k soudu.

Pokud by v přestupkovém zákoně a ve správním řádu bylo stanoveno, že jak náklady přestupkového řízení, tak náklady soudního řízení, nese osoba přestupce, který byl pravomocně rozhodnutím správního orgánu nebo soudu uznán vinným a v případě, že z jeho majetku nebo jiných prostředků nemůže zaplatit tyto náklady včetně způsobené škody, musí ve svém volném čase prokazatelným zákonným způsobem získat finanční prostředky na úhradu všech nákladů řízení a náhradu vzniklé škody poškozenému. Pokud by tak do určené lhůty neučinil, tak by musel nastoupit trest odnětí svobody v přiměřené době a ve výkonu trestu získat finanční prostředky, kterými by vše uhradil. Tato alternativa však v podstatě nutí osoby, aby pracovaly, což nám zakazuje Listina základních práv a svobod v čl. 9¹⁴⁶. Tato úprava by musela být ve smyslu výkonu trestu obecně prospěšných prací, avšak odpracované hodiny by šli ku prospěchu celé společnosti, ale ne samotnému poškozenému, správnímu orgánu a soudu, kteří by nesli všechny náklady řízení i škody na majetku. Muselo by být jasně stanoveno, jakým způsobem by měl přestupce nahradit škodu, a pokud tak neučiní, nastoupil by trest odnětí svobody. V tomto případě by si však přestupce odpykal trest, ale nebyly by uspokojeny ostatní náklady a další potrestání by nepřicházelo v úvahu.

Bohužel tohoto systému dnes využívají hlavně výše uvedené skupiny osob, které bez strachu jakéhokoliv potrestání páchají přestupkovou a trestnou činnost. Ukládané sankce jsou potom účinné jen na osoby, které vlastní majetek, tedy na osoby, které jsou schopny zaplatit veškeré výdaje spojené s jejich protiprávním jednáním z obavy, aby nepřišli o svůj majetek v exekuci¹⁴⁷.

---

¹⁴⁶ GERLOCH, A., HŘEBEJK, J., ZOUBEK, V., *Ústavní systém České republiky*. Praha, 2002, s. 504-505,

¹⁴⁷ ANAG. *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 529-538.

7 PRŮZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ

Spokojenost občanů se současným stavem práce správních orgánů je dosti nízká. Vlastním průzkumem mezi různými věkovými skupinami osob bylo osloveno 94 žen a 62 mužů ve věku od 18 – 60 let.

Tab. 1: Zastoupení respondentů v pohlaví, celkem 156 osob (graficky znázorněno v grafu č. 1 – viz příloha č. 2, vlastní zdroj)

Pohlaví	Počet	%
Žena	94	60,26%
Muž	62	39,74%

Tab. 2: Zastoupení jednotlivých věkových kategorií (graficky znázorněno v grafu č. 2 – viz příloha č. 2, vlastní zdroj)

Věk	Počet	%
18- 21 let	10	6,41%
21- 30 let	33	21,15%
31-40 let	56	35,90%
41-50 let	48	30,77%
51-60 let	9	5,77%

Nejvyšší zastoupení měly osoby ve věku 31 – 40 let, které zastupovaly téměř 36 % dotazovaných, což byl záměr. Tato skupina osob se totiž jeví v dnešní době jako nejrizikovější, co se týká zaměstnání, rodiny a celkového sociálního postavení ve společnosti. Tito lidé ve většině případů mají malé děti a průměrnou mzdu. Při současném zvyšování cen potravin, ale i jiného spotřebního zboží jsou postaveni do složité situace, která chce často rychle vyřešit. Spěch, stres a nervozita často vyústí v konflikty se spolupracovníky v zaměstnání a končí to rozvázáním pracovního poměru. Poté se tedy tyto osoby dostanou do špatné sociální situace a přistoupí ke krajnímu řešení, aby zabezpečili svou rodinu, tedy k drobným krádežím v obchodních domech či jinému přestupkovému nebo trestnímu jednání, z čehož pramení účast těchto lidí na řízení o přestupcích.

Další velkou skupinou dotazovaných osob jsou osoby ve věku 41 – 50 let, tedy osoby středního věku, které mají problém sehnat zaměstnání při velké konkurenci

mladých iniciativních lidí ve většině případů s vyšším vzděláním, po kterých firmy dnes sahají. Tato skupina je zastoupena bez mála 31 %.

Více než 21 % dotazovaných jsou osoby ve věku 21 – 30 let, tedy mladí lidé, kteří ještě studují nebo kteří hledají práci krátce po ukončení studia. Zkušenosti těchto osob s přestupkovým jednáním jsou jistě mezi největšími, protože i když si to neuvědomují, tak často tyto přestupky páchají. Vliv na to má jejich společenské chování, tedy konkrétně to, že se chtějí před ostatními kamarády předvést, a to různými způsoby. Jsou ale mezi nimi i lidé, kteří mají jasný cíl svého životního pochodu. Cílevědomí mladí se chtějí vzdělávat, najít si práci, která je baví a bavit se s lidmi se stejnými zájmy, a proto se naopak přestupkového jednání nedopouštějí. Jsou mezi nimi tedy velké rozdíly ve vyspělosti, což je pro můj průzkum o to zajímavější.

Studenti od 18 do 21 let zaujímají v mém průzkumu 6,41 % dotazovaných. Tito mladí lidé zpravidla ještě neví, co v životě budou dělat a jakým způsobem života by chtěli žít apod. Přemýšlí jen o nejbližší budoucnosti a hlavně o tom, jak si volný čas užít, ať už jakýmikoliv způsoby zábavy. Největším jejich problémem je opatření si finančních prostředků k uskutečnění jejich přání. Jistě není výjimkou drobná krádež peněz rodičům z peněženky, avšak horší je, když mladí provedou loupežné přepadení se zbraní a rodiče je ještě hájí.

Poslední dotazovanou skupinou osob byli lidé ve věku nad 51 let, kdy nejstarší dotazovaný (á) byl (a) ve věku 60 let. Hodnota 5,77 % tuto skupinu zastupuje v mém průzkumu. Zpravidla se jedná o osoby, které mají blízko důchodovému věku, mají zajištěné hmotné statky a celkově i rodinu. Mají zaměstnání a baví se zcela jinými způsoby, než výše uvedení studenti či mladí lidé (i když výjimky potvrzují pravidlo). Mohou ale mezi nimi, jakožto i mezi ostatními skupinami dotazovaných, být osoby bez domova a bez jakéhokoliv sociálního zabezpečení. Toto procento je ale k celkovému počtu lidí zanedbatelné. Z vlastní zkušenosti vím, že tato skupina osob a starší se dopouští přestupkového jednání, co se týká majetku, jen zcela výjimečně.

7.1 ROZBOR DOTAZNÍKU

V první otázce jsem se obecně zaměřil na to, zda byli dotazovaní obětí drobné krádeže. Z téměř 84 % procent dotazovaných se tito oběťmi stali. To by nebylo až tak neobvyklé, protože se zde může jednat i o krádeže z dětských let, když jim spolužák něco ukradl a oni se to dozvěděli až v dospělosti. S tím se snad setkal každý z nás. 25 osob odpovědělo, že se obětí drobné krádeže nestalo. To zase může vypovídat, že se stali obětí krádeže větší, tedy, že jim byla způsobena větší újma, než u drobné krádeže.

Tab. 3: Stal (a) jste se někdy obětí drobné krádeže? (graficky znázorněno v grafu č. 3 – viz příloha č. 2, vlastní zdroj)

Odpověď	Počet	%
Ano	131	83,97%
Ne	25	16,03%

Co se týká druhé otázky, která byla zcela opačná, tedy zda někdy dotazovaný něco drobného odcizil, tak odpověď NE zazněla v 76,28 %. Ve zbylých 23,72 % zněla odpověď ANO. To vypovídá o tom, že 3/4 dotazovaných nikdy nic drobného neodcizila, nebo to nepřiznala.

Tab. 4: Ukradl (a) jste někdy něco drobného? (graficky znázorněno v grafu č. 4 – viz příloha č. 2, vlastní zdroj)

Odpověď	Počet	%
Ano	37	23,72%
Ne	119	76,28%

V otázce č. 3 měli respondenti odpovědět, zda by zavolali policii ČR, pokud by viděli někoho krást. 2/3 by policisty na místo přivolalo a chtěly by tedy provinilce potrestat, aby se již dalšího takového jednání nedopustil. Něco málo přes 12 % lidí by policisty na místo nezavolalo. Dle mého názoru je však v reálu toto číslo vyšší, jelikož při práci u PČR vidím, jak často jsou lidé lhostejní, pokud se nejedná o jejich majetek, což bych odhadoval bez nadsázky až k 50 %. Bezmála 1/4 dotazovaných nevěděla, zda by hlídku policie na místo přivolal, či nikoli. Zřejmě by dosti záleželo na tom, co dotyčná osoba odcizila, a zda by to za zavolání policie stálo.

Tab. 5: Pokud byste viděl (a) někoho krást, zavolal (a) byste policii? (graficky znázorněno v grafu č. 5 – viz příloha č. 2, vlastní zdroj)

Odpověď	Počet	%
Ano	99	63,46%
Ne	19	12,18%
Nevím	38	24,36%

Při dotazu na to, zda dotazovaným policie pomohla, když se stali obětí krádeže, tak 56,41 % respondentů odpovědělo, že ANO. Pokud vezmeme procento, resp. počet odpovědí ANO na otázku č. 1, která činí 131 osob a počet osob z otázky č. 4, tedy 88, tak dle dotazovaných, policie pomohla při řešení obětem drobných krádeží v 67,17 %. Toto číslo v podstatě vyjadřuje úspěšnost policie při pomoci obětem drobných krádeží. Z mého pohledu je to celkem uspokojivé, ačkoli musíme počítat i s tím, že se o veškerém přestupkovém jednání policie nedozví, tedy s latencí, která se ve statistikách nedá vyjádřit. Osob odpovídajících na výše uvedenou otázku NE je v průzkumu celkem 27,56 %, což je téměř 1/3 dotazovaných. Musíme také přihlídnout k samotnému jednání poškozených, kteří na místo přivolají policisty a dále se o věc nezajímají a policii poskytnou minimum informací, i když by mohli přispět i jinak. Jedná se zejména o pátrání po odcizených věcech poškozenými, kteří nejlépe ví, jak odcizená věc vypadá a jaké má markanty, podle kterých by si ji bezpečně poznali. Když je zde absence spolupráce oběti majetkového přestupku, tak má policie mnohem menší šanci odcizený předmět nalézt např. v bazaru. Ostatní respondenti odpovídali, že se obětí drobné krádeže nestali a ti představují 25 osob ze všech dotazovaných.

Tab. 6: Pomohla Vám někdy policie, když jste se stal (a) obětí krádeže? (graficky znázorněno v grafu č. 6 – viz příloha č. 2, vlastní zdroj)

Odpověď	Počet	%
Ano	88	56,41%
Ne	43	27,56%
Nestal (a)	25	16,03%

Další otázka se týkala již jednání před správním orgánem, tedy zda se dotazovaný účastnil jednání před správním orgánem jako svědek, poškozený nebo podezřelý. Účelem této otázky bylo hlavně získat celkový pohled na zkušenost dotazovaných s jednáním na přestupkové komisi. K mému podivu byla odpověď ano zastoupena celkem 65,38 % respondentů. Do současné doby jsem se domníval, že při nápadu a evidenci přestupků, ať již proti občanskému soužití, či proti majetku, pokud se

jedná o přestupky mezi osobami blízkými, jen v malém procentu podávají poškození návrh na projednání věci, tak toto číslo mě trochu vyvedlo z omylu. Je pravdou, že za doby totality se jednání před komisí podobalo pomalu soudnímu jednání a lidé se báli o dost více, ale z tohoto průzkumu je zřejmé, že jednání na komisích u správních orgánů je již běžnou věcí. Ostatní dotazovaní odpověděli NE, tedy více než 1/3 osob.

Tab. 7: Byl (a) jste někdy předvolán (a) k přestupkové komisi jako svědek, poškozený nebo podezřelý? (graficky znázorněno v grafu č. 7 – viz příloha č. 2, vlastní zdroj)

Odpověď	Počet	%
Ano	102	65,38%
Ne	54	34,62%

Výsledek spokojenosti dotazovaných v dalších otázkách byl po výše uvedeném zjištění tedy rozhodující v mém průzkumu. Následující otázka byla tedy zaměřena na skupinu odpovídající v předešlé otázce ANO, tedy zda byli spokojeni s celým jednáním před správním orgánem a výsledkem celého jednání. Z celkového počtu 156 respondentů bylo spokojeno 36,54 % dotazovaných, což činilo 55,88 % zúčastněných na jednání před správním orgánem – 57 osob. Nespokojeno bylo 28,85 % ze všech respondentů, což činilo 44,11% ze zúčastněných osob na jednání před správním orgánem. Zbylých 54 osob nebylo před komisí.

Tab. 8: Pokud ano, byl (a) jste spokojen (a) s celým jednáním a jeho výsledkem? (graficky znázorněno v grafu č. 8 – viz příloha č. 2, vlastní zdroj)

Odpověď	Počet	%
Ano	57	36,54%
Ne	45	28,85%
Nebyl (a)	54	34,62%

Hodnocení práce místní samosprávy jako další otázka byla již pro všechny dotazované osoby. Ve škále bylo uvedeno 5 možností, a to „Velmi dobrá“, „Dobrá“, „Špatná“, „Velmi špatná“ a „Nevím“. Největší zastoupení měla odpověď „Dobrá“, kterou zvolilo celkem 43,59 % dotazovaných. Nejmenší zastoupení měla odpověď „Nevím“ s 8,33 %. „Velmi dobrá“ odpověď byla zastoupena 17,31 %, „Špatná“ byla zastoupena 19,87 % a „Velmi Špatná“ byla zastoupena 10,9 % dotazovaných osob. Z uvedeného vyplývá, že 2/3 dotazovaných je s prací místní samosprávy spokojena.

Tab. 9: Jak hodnotíte práci orgánů místní samosprávy? (graficky znázorněno v grafu č. 9 – viz příloha č. 2, vlastní zdroj)

Odpověď	Počet	%
Velmi dobrá	27	17,31%
Dobrá	68	43,59%
Špatná	31	19,87%
Velmi špatná	17	10,90%
Nevím	13	8,33%

Spokojenost s řešením přestupků správními orgány a jejich případné zlepšení (zrychlení procesu) byla další otázkou. Nikdo z dotazovaných neodpověděl, že by se práce správních orgánů nedala zlepšit – 0 %. Většina, tedy 86,54 %, odpověděla ANO. 21 osob odpovědělo, že neví – 13,46 %. To vypovídá o tom, že se vždy dá něco zlepšit. Odpověď dotazovaných ANO a jejich 2/3 předchozí zkušenost s jednáním před správním orgánem je velmi objektivní ke zlepšení, zejména k urychlení postupů správních orgánů při jednání o přestupcích.

Tab. 10: Mohla by být práce správních orgánů a orgánů policie v otázce řešení přestupků lepší (např. rychlejší)? (graficky znázorněno v grafu č. 10 – viz příloha č. 2, vlastní zdroj)

Odpověď	Počet	%
Ano	135	86,54%
Ne	0	0,00%
Nevím	21	13,46%

Přísnější sankce pro pachatele přestupku proti majetku (Krádež, poškození věcí), to byla následující otázka v dotazníku. Více než polovina dotazovaných odpověděla „Rozhodně ano“ – 54,49 %. Dále 23,08 % osob odpověděla ANO, 5,77 % „Možná“, 5,13 % NE a 11,54 % dotazovaných nevědělo. Bez mála 80 % dotazovaných by tedy souhlasila s přísnějšími tresty pro přestupce, než které jsou v současné době. Malé procento nesouhlasících pak vypovídá o tom, že buď nemají zkušenost se sankcemi ze správního řízení, nebo jsou sami pachateli tohoto jednání.

Tab. 11: Postihl (a) byste pachatele přestupku proti majetku (krádež, poškození věcí) přísněji, než jak je stanoveno zákonem? (graficky znázorněno v grafu č. 11 – viz příloha č. 2, vlastní zdroj)

Odpověď	Počet	%
Rozhodně ano	85	54,49%
Ano	36	23,08%
Možná	9	5,77%
Ne	8	5,13%
Nevím	18	11,54%

Posledním dotazem bylo, zda by dotazovaní souhlasili s tím, že by byl přestupce řešen pro trestný čin, pokud by spáchal 3 stejné nebo obdobné přestupky proti majetku, i když by způsobená škoda nepřevýšila 5.000,-Kč. Tato cílená otázka byla dotazovaným položena, protože v kapitole 19 NÁVAZNOST NA TRESTNÍ ŘÍZENÍ jsem mimo jiné rozebíral zavedení tohoto systému na Slovensku. K překvapivému zjištění nikdo z dotazovaných ne zvolil odpověď NE, tedy vyjma odpovědi „Nevím“ zastoupené 9,62 % a „Možná“ zastoupené 7,69 % by všichni respondenti s tímto trestem souhlasili. Odpověď „Rozhodně ano“ uvedlo 65,38 % dotázaných a odpověď ANO v dotazníku zvolilo 17,31 % respondentů. Změna trestního zákoníku v dané otázce by jistě nebyla od věci, protože v mém průzkumu je odpověď z mého pohledu jednoznačná, tedy jasné ANO podložené 82,69 % dotazovaných.

Tab. 12: Souhlasíte, aby byl přestupce po spáchání více než 3 stejných nebo obdobných majetkových přestupků řešen pro trestný čin, i když způsobená škoda nepřevýší 5.000,-Kč? (graficky znázorněno v grafu č. 12 – viz příloha č. 2, vlastní zdroj)

Odpověď	Počet	%
Rozhodně ano	102	65,38%
Ano	27	17,31%
Možná	12	7,69%
Ne	0	0,00%
Nevím	15	9,62%

ZÁVĚR

V této bakalářské práci je na začátku obecně popsán řešený problém zejména z pohledu autora práce a jeho osobními poznatky k tomuto problému. Je zde popsán postup, který je aplikován v praxi, a to postup orgánu policie, přestupce a správního orgánu při jednání, které má znaky přestupku a je v rozporu se zákonem. Důraz je kladen zejména na postup policistů na místě, vyhýbání se přestupce projednání věci před orgánem policie a správním orgánem za využití nedostatků v zákonech, ať už se jedná o zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích nebo zákon č. 500/2004 Sb., Správní řád. Také prevence a informovanost veřejnosti nemohla být vynechána jako nedílná součást boje proti přestupkovému jednání, kdy vyšší prevencí a větší informovaností veřejnosti by bylo možno v první řadě předcházet tomuto nezákonnému jednání, a to již od útlého věku dětí z hlediska jejich sociálního myšlení a přemýšlení o tom, co je dobré a co je špatné. Do práce byla zakomponována i část s identifikačními úkony, které jsou i v přestupkovém řízení dost podceňovanou záležitostí a také práce samotných policistů při zajišťování důkazních prostředků pro řízení o přestupku. Záznamy z kamerového systému pro případné budoucí využití ve správním řízení a v celku jejich umístění na místech veřejně přístupných, jako podpůrný prostředek v boji proti přestupkovému i trestnímu jednání. Dále je rozebráno jednání samotných přestupců v obecné rovině z pohledu praxe autora a vyhýbání se projednání věci, tedy vyhnutí se postihu s podotknutím na nedostatky ukázalo, co by se dalo vylepšit při práci policistů a lepší součinnosti mezi Policií ČR a správními orgány při předvádění osob k ústnímu jednání, aby mohlo být ve věci pravomocně rozhodnuto. Zavedení Správního řádu do našeho právního systému je teoreticky popsáno s širším rozбором základních zásad, které se v mnoha případech nedodržují. Tyto základní zásady jsou autorem okomentovány s tím, v čem by se postup správních orgánů mohl zlepšit a co se dělá špatně. Důraz byl kladen zejména na jednání samotných úředních osob, tedy pracovníků úřadů, a jejich špatného přístupu k lidem při projednávání přestupků. Dobré mezilidské vztahy a základní morální zásady přispívají k vyřešení problémů mnohem snáze a rychleji, než když se nedodržují a pohled obyčejných lidí na správní orgány je poté nehezký. Vedení jednotlivých úřadů by tedy mělo prosazovat u svých podřízených – pracovníků samotných to, aby se chovali dle určitého etického kodexu a dodržovali jednotlivé zásady správního řízení v co největší míře. Do práce jsem také zakomponoval návrh Ministerstva spravedlnosti na nový systém postihu za spáchané přestupky a vlastní návrh k téže věci. Nedostatek současného systému práce správních orgánů při

projednávání a sankcionování přestupků nejen proti majetku vidím zejména v nepropojenosti informačních systémů jednotlivých správních orgánů, kdy jsem navrhl nový systém spolupráce zahrnující i jiné státní instituce, zejména provázanost informačních systémů mezi nimi a Policií ČR. Zavedením správních informačních systémů na jednotlivých správních orgánech, které by měly celorepublikovou databázi, jež by byla mezi zainteresovanými institucemi provázána, aby přispělo k urychlení procesních i jiných úkonů a vedení spisové agendy z větší části v elektronické podobě. S tím související kapitola o přestupkovém řízení v komparaci s trestním řízením poukázala na to, že by se daly využít obdobné postupy v řízení o přestupku, jako v řízení trestním, což by muselo být zákonně upraveno a správně aplikováno do praxe za využití již zmíněné celorepublikové informační databáze přestupků. Tímto by tedy nedocházelo ani k tomu, že jeden správní orgán projednává dva stejné přestupky jednoho pachatele v krátkém časovém období, aniž by jeden úředník zpracovávající jeden z nich věděl o tom druhém a naopak. Zásadním byl v této práci samotný výzkum veřejného mínění, kdy bylo osloveno celkem 156 respondentů různého pohlaví a věku dle výše uvedené samostatné kapitoly. Bylo zde prokázáno, že 2/3 dotazovaných má zkušenosti s jednáním před správním orgánem jako zúčastněná osoba. Podotýkám, že průzkum nebyl prováděn mezi policisty, ani zaměstnanci samosprávních celků. To ukazuje na to, že oproti minulosti je trend přestupkového jednání vyšší, než v minulosti. Také bylo zjištěno, že spokojenost s prací správních orgánů je více než nadpoloviční, což není spatné, ale jistě se dá práce, a to každá, ještě zlepšit. To platí i o práci policistů, kteří v průzkumu měli podobné výsledky, jako správní orgány. Se zavedením větších sankcí za spáchané přestupky, tedy trestu podle trestního zákoníku, by souhlasilo překvapivě vysoké množství dotazovaných respondentů, a to více než 80 %. Prokazuje to tedy na to, že veřejnost by souhlasila s vyšším postihem za spáchaní přestupku proti majetku u osob, které by se tohoto jednání dopustily více než 3 krát. Dotazovaní různého věku a jejich různých sociálních situací a zkušeností ze života s přestupkovým jednáním, se tedy většinou shodli. Pokud by Parlament ČR navrhovanou novelu zákona podle slovenského modelu schválil, znamenalo by to jistě posun kupředu ve smyslu úpravy sankcionování provinilců proti obecně závazným pravidlům chování a dodržování právních norem v naší republice. Domnívám se, že by to mělo vliv i na počet spáchaných přestupků proti majetku, který by klesl. Zároveň by se tak zvýšil nápad trestné činnosti, avšak jejich objasněnost by stoupla. Při současném systému trestání soudů v trestním řízení, kdy jsou prosazovány alternativní tresty a za porušení podmíněného trestu téměř nejsou postihy, nebo jsou takové, že je navýšen např. trest

obecně prospěšných prací o nějakou tu hodinu, by bylo potřeba zamyslet se i nad účinností trestů v trestním řízení. Také náhrady škod, které přestupce způsobil poškozeným, v řízení o přestupku v civilním soudním řízení jsou u určitých osob nevymahatelné a odnesou to vždy jen slušní občané, kterým byla újma způsobena. Vždy se dá něco zlepšit, a ať už je to cokoliv, měli by se tím zabývat všichni, kterých se to týká, tedy my, občané.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje:

1. KRIMINALISTICKÝ SBORNÍK, 4/2007, KÚP Policie ČR, Tiskárna MV,
2. PRŮCHA, P., *Správní právo – obecná část*, 6. doplněné a aktualizované vydání, MU Brno: 2004, ISBN 80-210-3350-9, ISBN 80-7239-157-7,
3. HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B., *Přestupky a správní trestání*, EUROUNION Praha: 2008, ISBN 978-80-7317-069-1,
4. HENDRYCH, D. a kolektiv. *Správní právo – obecná část*, 7. vydání, Praha: C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-049-2,
5. JEMELKA, L., PONDĚLÍČKOVÁ, K., BOHADLO, D.: *Správní řád*, 2. vydání, C. H. Beck, Praha 2009, ISBN 978-80-7400-157-4,
6. SLUKOVÁ, S., PRŮCHA, P., HAVLAN, P., KADEČKA, S., *Správní právo procesní*, EUROLEX BOHEMIA, Praha: 2005, ISBN 80-86861-53-8,
7. GERLOCH, A., HŘEBEJK, J., ZOUBEK, V., *Ústavní systém České republiky*. 4. aktualizované vydání, Praha, 2002, s. 504-505, ISBN 80-7175-077-8,
8. HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V., *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň 2010, 2. vydání, ISBN 978-80-7380-263-9,
9. HENDRYCH, I., *Vybrané kapitoly z penologie*. Opava 2010, s. 15, ISBN 978-80-7248-874-1,
10. CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J. A KOLEKTIV, *Trestní právo procesní*. Brno 2006, MU, 4. aktualizované vydání, s. 162, ISBN 80-7201-594-X.
11. KŘÍHA, J., *VSJS – vybrané kapitoly – určeno pro posluchače BPC oboru VŠERS. o. p. s.*, České Budějovice, 2011,

Legislativní zdroje:

1. ANAG. Zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník a základní občanskoprávní předpisy, *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2008, 6. vydání, s. 60, ISBN 978-80-7263-429-3
2. SAGIT. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2011, Úplné znění, novela zákona o přestupcích k 1. 8. 2011, ISBN 978-80-7208-863-8,
3. SAGIT. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2012, Úplné znění, ISBN 978-80-7208-932-1,
4. SAGIT. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů, Česká republika*, 2012, Úplné znění, ISBN 978-80-7208-932-1,
5. ANAG. ŠROMOVÁ, E., *Správní řízení od A do Z*. Olomouc 2012, Zákon č. 500/2004 Sb., o správním řízení (Správní řád), ve znění pozdějších předpisů, s. 485-562, ISBN 78-80-7263-696-9.

Elektronické zdroje:

1. SAGIT. SBÍRKA ZÁKONŮ: Předpis č. 273/2008 Sb., zdroj: SBÍRKA ZÁKONŮ ročník 2008, částka 91, ze dne 11. 8. 2008[online]. Ostrava, 2012 [cit. 2012-7-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?sn=y&hledany=%DAZ+z%Elkona+o+Policii+%C8R&zdroj=sb08273&cd=3&typ=r>> ,
2. ČESKÉ NOVINY. Zprávy ze dne 28.12.2011 [online]. Praha, 2011 [cit. 2012-7-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/pospisil-chce-zridit-centralni-registr-prestupku/733735>> ,

3. SAGIT. Předpis č. 361/2003 Sb., [online]. ze dne 23. 9. 2003 [cit. 2012-7-13]. Dostupný z WWW:
<<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?sn=y&hledany=Z%E1kon+o+slu%9Ebn%EDm+pom%ECru&zdroj=sb03361&cd=3&typ=r>>,
4. ULOŽ.TO. Soubor PDF, [online]. 2012 [cit. 2012-7-13]. Dostupný z WWW:
<<http://www.ulozto.cz/xrMbDZ7/kriminalita-mladeze-pdf>>.

SEZNAM PŘÍLOH

I. Příloha č. 1 – Anonymní dotazník

II. Příloha č. 2 - Graf č. 1: Pohlaví

Graf č. 2: Věk

Graf č. 3: Stal jste se někdy obětí drobné krádeže?

Graf č. 4: Ukradl (a) jste někdy něco drobného?

Graf č. 5: Pokud byste viděl (a) někoho krást, zavolal (a) byste policii?

Graf č. 6: Pomohla Vám někdy policie, když jste se stal (a) obětí krádeže?

Graf č. 7: Byl (a) jste někdy předvolán (a) k přestupkové komisi jako svědek, poškozený nebo podezřelý?

Graf č. 8: Pokud ano, byl (a) jste spokojen (a) s celým jeho jednáním a jeho výsledkem?

Graf č. 9: Jak hodnotíte práci orgánů místní samosprávy?

Graf č. 10: Mohla by být práce správních orgánů v otázce řešení přestupků lepší (např. rychlejší)?

Graf č. 11: Postihl (a) byste pachatele přestupku proti majetku (krádež, poškození věcí) přísněji, než jak je stanoveno zákonem?

Graf č. 12: Souhlasíte, aby byl přestupce po spáchání více než 3 stejných nebo obdobných majetkových přestupků řešen pro trestný čin, i když způsobená škoda nepřevýší 5.000,-Kč?

Anonymní dotazník

1) *Pohlaví:*

- a) Muž
- b) Žena

2) *Věk:*

- a) Méně než 21 let
- b) 21-30 let
- c) 30-31 let
- d) 31-40 let
- e) Více než 40 let

3) *Stal (a) jste se někdy obětí drobné krádeže?*

- a) Ano
- b) Ne

4) *Ukradl (a) jste někdy něco drobného?*

- a) Ano
- b) Ne

5) *Pokud byste viděl (a) někoho krást, zavolał (a) byste policii?*

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

6) *Pomohla Vám někdy policie, když jste se stal (a) obětí krádeže?*

- a) Ano
- b) Ne

7) *Byl (a) jste někdy předvolán (a) k přestupkové komisi jako svědek, poškozený nebo podezřelý?*

- a) Ano
- b) Ne

8) *Pokud ano, byl (a) jste spokojen (a) s celým jednáním a jeho výsledkem?*

- a) Ano
- b) Ne

9) *Jak hodnotíte práci orgánů místní samosprávy?*

- a) Velmi dobrá
- b) Dobrá
- c) Špatná
- d) Velmi špatná
- e) Nevím

10) Mohla by být práce správních orgánů a orgánů policie v otázce řešení přestupků lepší (např. rychlejší)?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

11) Postihl (a) byste pachatele přestupku proti majetku (krádež, poškození věcí) přísněji, než

jak je stanoveno zákonem?

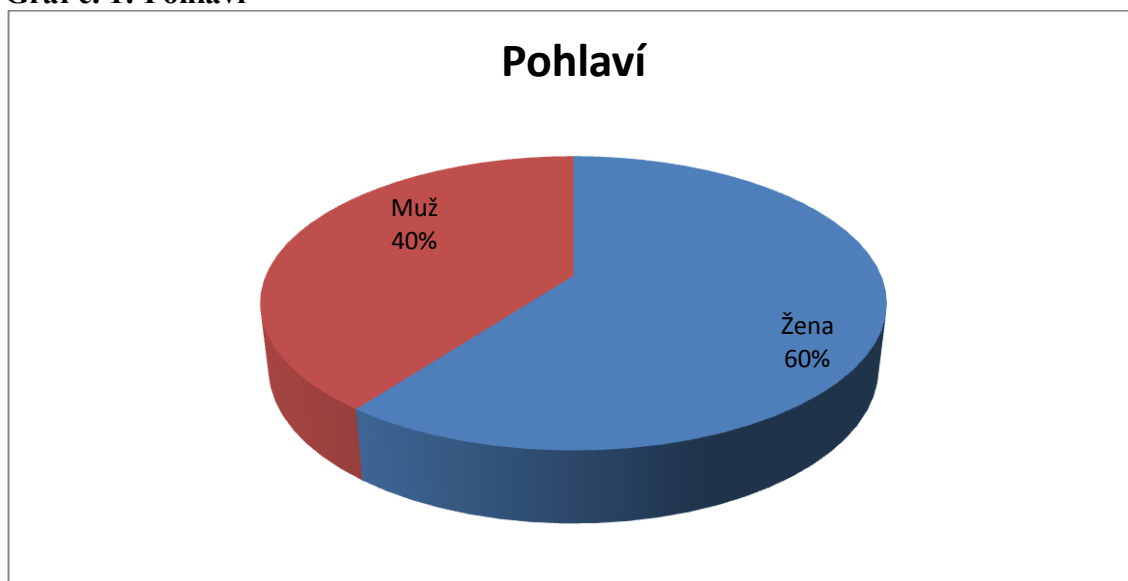
- a) Rozhodně ano
- b) Ano
- c) Možná
- d) Ne
- e) Nevím

12) Souhlasíte, aby byl přestupce po spáchání více než 3 stejných nebo obdobných majetkových přestupků řešen pro trestný čin, i když způsobená škoda nepřevyší 5.000,-Kč?

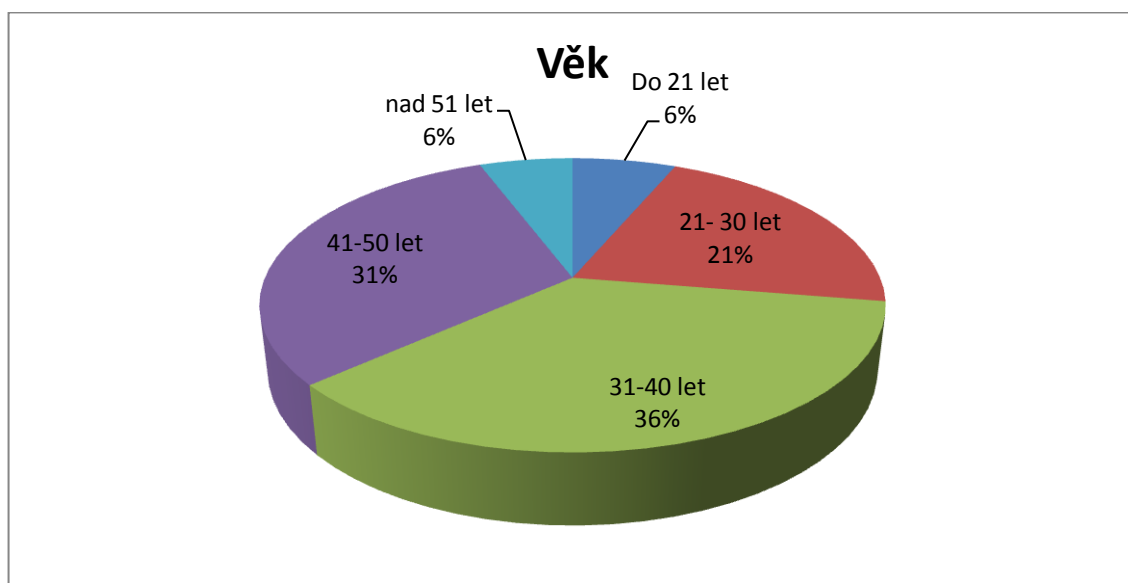
- a) Rozhodně ano
- b) Ano
- c) Možná
- d) Ne
- e) Nevím

Graf č. 1: Pohlaví

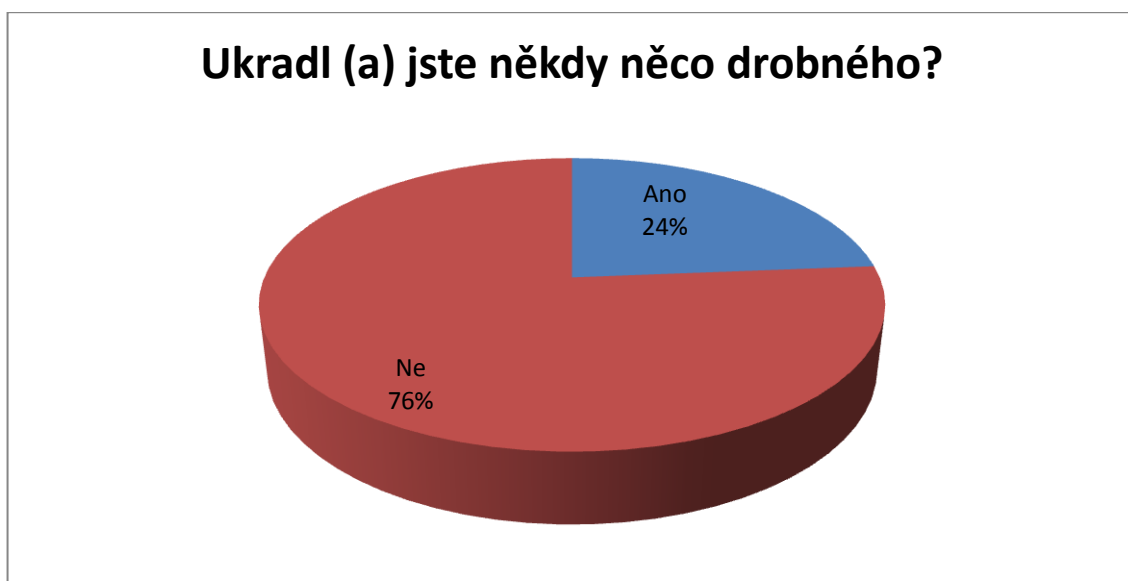
Graf č. 2: Věk

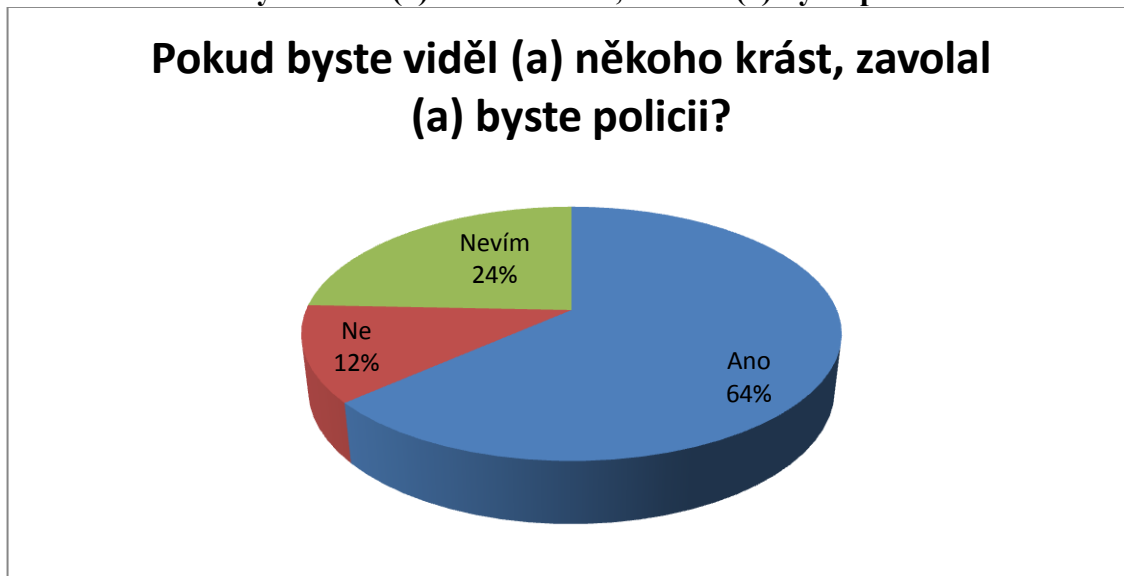
Graf č. 3: Stal jste se někdy obětí drobné krádeže?

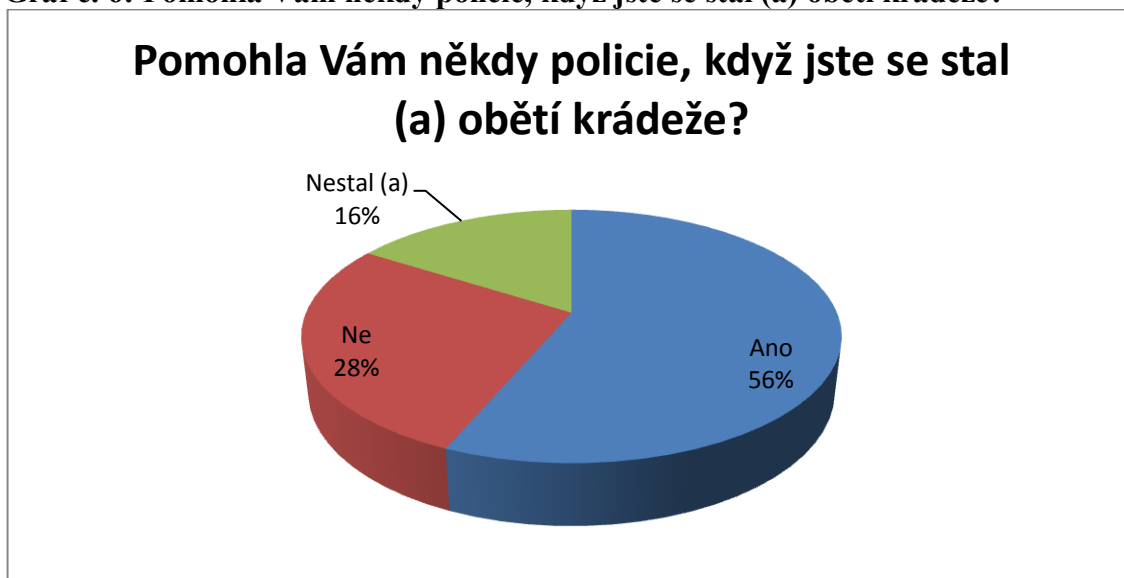
Graf č. 4: Ukradl (a) jste někdy něco drobného?

Graf č. 5: Pokud byste viděl (a) někoho krást, zavolal (a) byste policii?

Graf č. 6: Pomohla Vám někdy policie, když jste se stal (a) obětí krádeže?

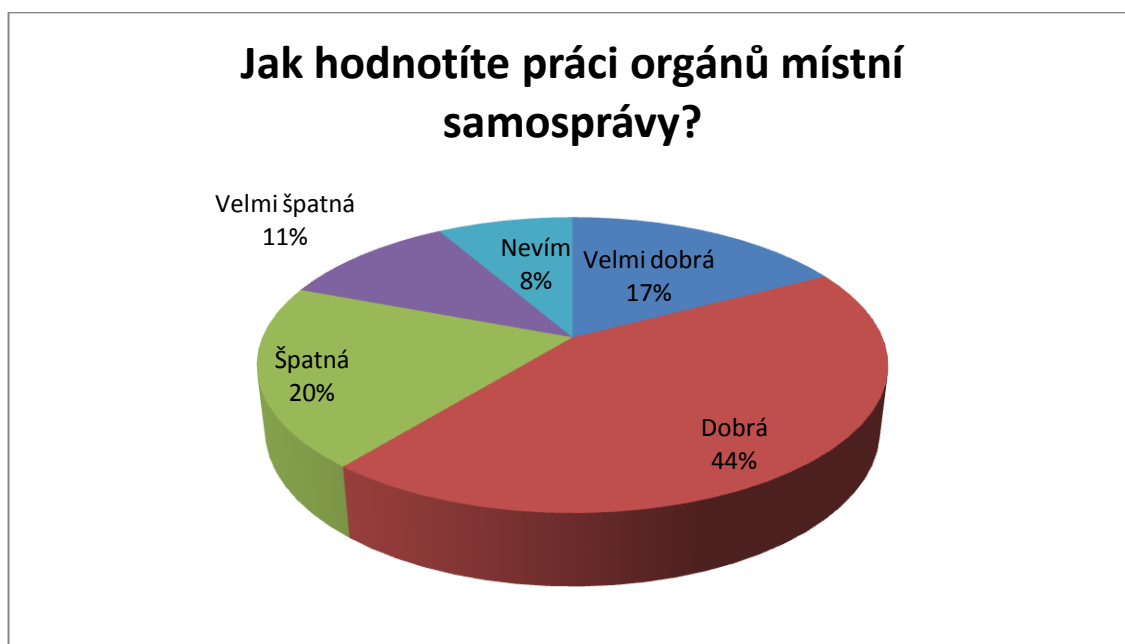
Graf č. 7: Byl (a) jste někdy předvolán (a) k přestupkové komisi jako svědek, poškozený nebo podezřelý?

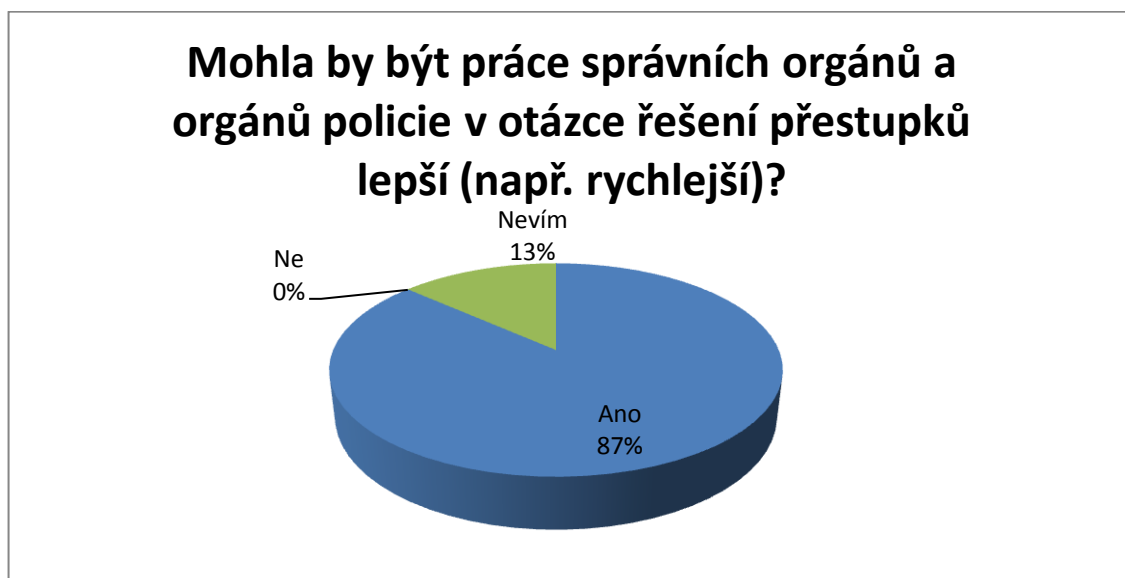
Graf č. 8: Pokud ano, byl (a) jste spokojen (a) s celým jeho jednáním a jeho výsledkem?

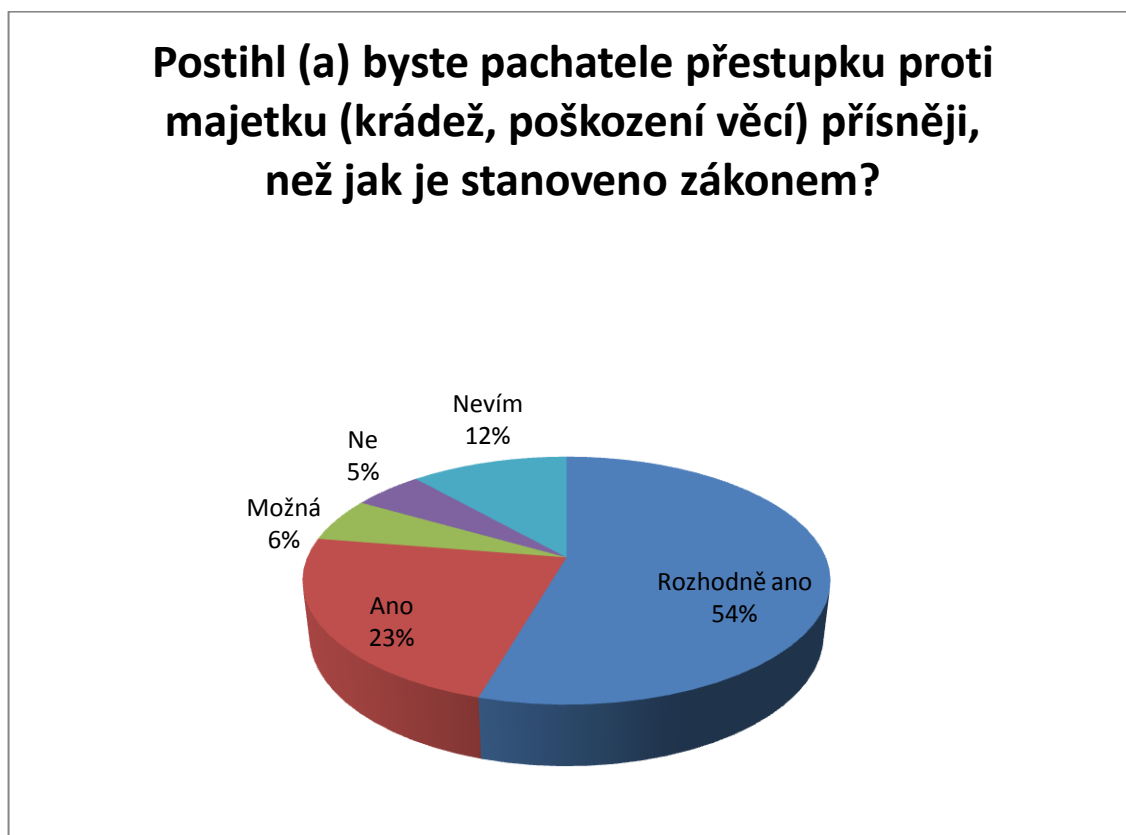
Graf č. 9: Jak hodnotíte práci orgánů místní samosprávy?

Graf č. 10: Mohla by být práce správních orgánů a orgánů policie v otázce řešení přestupků lepší (např. rychlejší)?

Graf č. 11: Postihl (a) byste pachatele přestupku proti majetku (krádež, poškození věci) přísněji, než jak je stanoveno zákonem?

Graf č. 12: Souhlasíte, aby byl přestupce po spáchání více než 3 stejných nebo obdobných majetkových přestupků řešen pro trestný čin, i když způsobená škoda nepřevyšší 5.000,-Kč?

